

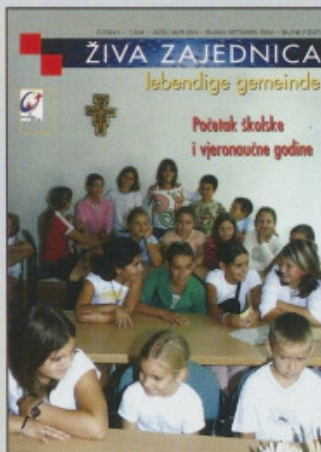
ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Početak školske
i vjeronaučne godine

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der
kroatischen katholischen
Gemeinden in Deutschland

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main

An den Drei Steinen 42 d

Tel.: (069) 9540480

Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@t-online.de
kroatenseelsorge@t-online.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in
Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, Ljubiša
Markovica-Baban, dr. Adolf
Polegubić, Antonia Tomljanović-
Brkić, P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Ljubiša Markovica-Baban

Tisak/Druck:

Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Naslovnica:

Početak vjeronaučne godine u HKM
Frankfurt; snimio: A. Polegubić

Zadnja stranica:

S dočeka hrvatskih olimpijaca u
Zagrebu;
snimio: M. Sokol

IN MEMORIAM

IZNENADAN ODLAZAK NAJVEĆEG CRTAČA NAIVNE UMJETNOSTI

Ivan Lacković Croata (1932.–2004.)

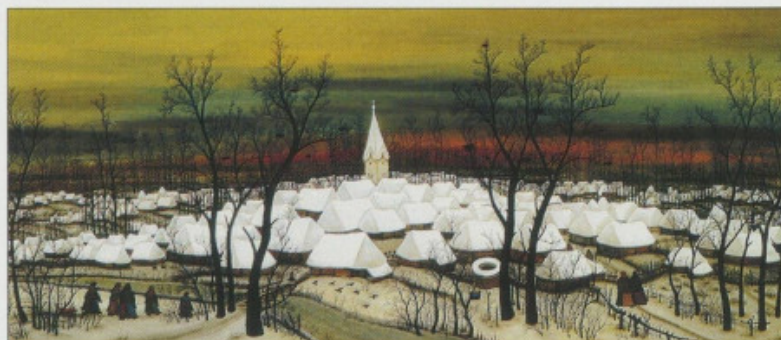
Iznenada je u Zagrebu u nedjelju 29. kolovoza umro istaknuti slikar, intelektualac, kolekcionar i bibliofil Ivan Lacković Croata, jedan od najpoznatijih predstavnika hrvatske naivne likovne umjetnosti te nezaobilazan suvremenik i aktivan sudionik likovnih zbivanja druge polovice 20. stoljeća.

Ivan Lacković rodio se 1. siječnja 1932. godine u podravskome mjestu Batinske nedaleko od Đurđevca, a upravo će taj ravničarski krajolik njegova zavičaja s ulančanim kućama i šumskim krajolikom postati Lackovićev zaštitni znak u crtačkoj i slikarskoj interpretaciji idiličnoga krajolika. Bio je samouk slikar koji je prve slike naslikao vodenim bojama 1944. godine, a nakon prvih slikarskih pokušaja i izložaba 1957. godine preselio se u Zagreb, u kojem je dugo godina prvo radio kao listonoša. Godina 1962. za njega je bila važna zbog susreta s Krstom Hegedušićem, koji mu je dao presudne savjete za slikanje. Već od 1968. godine Lacković je slobodni umjetnik, djela kojega javnost upozna je na brojnim izložbama naive u Hrvatskoj i svijetu. Za jedne izložbe u Parizu kao razlikovni element od ondašnjih jugoslavenskih umjetnika, a radi izdvajanja kvalitete, tiskovine su imenu hrvatskog umjetnika dodale ime Croata, koji je nosio s ponosom do smrti. Njegovi radovi iz 70-ih nose obilježja Hlebinske škole, s brojnim likovima i krajolikom, a posebno su poznate njegove zime i krovovi zavičaja, maskare, narodni običaji „križna drva“, a česti motivi njegova slikarstva bili su vjerskoga značaja.

Crtež je osnovna oznaka Lackovićeva slikarstva, prisutan u razradi minijaturalnih pojediniosti, a do određene manirističke simbolike u ciklusu radova iz 90-ih „Oči istine“, među kojima je niz crteža s temama ljudske patnje iz Domovinskog rata. Ivan Lacković Croata bio je izuzetno skroman čovjek, ali veliki erudit koji to nije morao uvijek i svima pokazivati. Poznat je kao vrstan kolekcionar koji je skupljao umjetnine, ne samo svojih suvremenika nego i brojnih inozemnih umjetnika iz cijeloga svijeta. Važnu je kolekciju svojih radova, slika, grafika i crteža upotpunjenu djelima hrvatskih i inozemnih umjetnika te etnografske građe (tradicijsko tekstilno rukotvorstvo) darovao gradu Đurđevcu, u kojem je u Starom gradu otvoren stalni postav Donacije Ivana Lackovića Croate. Njegove su slike i crteži u poznatim kolekcijama, od Njemačke, Italije, Švicarske, Francuske i SAD-a do domovine, a istaknuti su radovi u fundusu i stalnom postavu Hrvatskog muzeja naivne umjetnosti u Zagrebu. Prema njegovoj skici izveden je i jedan od svećanih zastora HNK u Zagrebu. Ivan Lacković Croata rado se odazivao i novac od prodanih slika davao u humanitarne svrhe. Ujedno je bio i utemeljitelj i donator Svetišta u spomen palima za domovinu Sveta Mati slobode u Zagrebu. **D.J./A.P.**

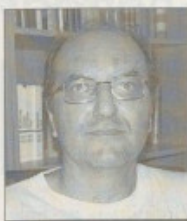

Snimila: E. Janković-Hoparel

Ivan Lacković Croata, „Bijeli krovovi moga zavičaja“, 1968.

● INTERVJU: Damir Krenenić

Glagoljica –
važan dio
hrvatske baštine

str.

6

● REPORTAŽA: HKM DORTMUND

Vjerni Bogu,
Crkvi i
hrvatskoj
grudi

str.

10

● VJERA I MUDROST ŽIVLJENJA:
Ante Vučković

Kratkoća života

str.

12

MOLITVA: Značenje kršćanske molitve

Molitva je život koji se neprestano razvija, život koji je uvijek dinamičan.

8-9

**XX. SVJETSKI DAN MLADEŽI:
Organizacijski problemi i iščekivanja**

Bog kojega je navijestio i svjedočio Isus Krist živi i danas u srcima mladih vjernika.

22

MEDITACIJA: Jozo Župić

Anđeo poniznosti

23

HRVATI U BIH: Rezolucija HSK-a o BiH i hrvatskom narodu u njoj.

19

SOCIJALNI SAVJETNIK:

Novi zakon o pomoći za vrijeme nezaposlenosti

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Vor neuem Schulbeginn

Antonia Tomljanović-Brkić: Einfach abschalten

13,15

|| Tamo gdje progovara teror i oružje, malo je prostora za traženje i pronalaženje mirnih rješenja. ||

Oslobađanje od straha

Dok je veliki broj ljudi još uvijek pod dojmovima brzo proteklog odmora te u žurbi i brizi oko početka nove školske godine, svijet su zaprepastili prizori nastradalog velikog broja djece i odraslih u školi u Bešanu u Sjevernoj Osetiji. Nije potrebno zamarati s prepričavanjem već ionako poznatoga tijeka događaja, ali valja kazati kako su i ovoga puta nastradali obični, mali, nedužni ljudi koji su izvan politike i političkih previranja. Tamo gdje progovara teror i oružje, malo je prostora za traženje i pronalaženje mirnih rješenja. Toga je svjestan i Papa koji je ovoga ljeta hodočastio u Lurd, tako dajući primjer drugima da pronalaze smjerokaz svoga života upravo u Blaženoj Djevici koja se nikada ne oglašuje na ljudske vapaje. To potvrđuje i pariški nadbiskup kardinal Jean-Marie Lustiger koji je nedavno istaknuo kako su dva vapaja na koje se svijet ne smije oglašiti: jedan je onaj „naroda bez slobode“, kojega upućuju slobodnim narodi-

ma; drugi je vapaj što ga gladni upućuju „sitim narodima“. Upravo se na tome području posebno očekuje više osjetljivosti kršćana koji nipošto ne bi smjeli nezainteresirano prolaziti pokraj ljudi koji žive u oskudici i čeznu za slobodom. U tom se smislu očekuje više i u djelovanju odgovornih u Europskoj uniji, a Europa, htjelo se to priznati ili ne, iznikla je upravo na kršćanskim korijenima. Na tragu toga su i aktivnosti koje se poduzimaju i u Crkvi u BiH u pokušaju traženja rješenja kako bi Hrvati mogli biti jednakopravni narod s ostalim narodima na tome području. To se ne postiže samo verbalnim obećanjima, već konkretnim aktivnostima povezanim s otvaranjem radnih mjesta kako bi se mogao i stvarno omogućiti opstanak i povratak Hrvata u BiH. Za zauzeto djelovanje svima je potrebno oslobađanje od straha, i to straha od drugih ali i od samih sebe. To je ujedno i zalag uspješnijeg djelovanja kako pojedina tako i zajednice. **Urednik**

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Pred novim početkom škole

Dragi školarci i studenti!

Poštovane čitateljice i čitatelji!

I za većine nas su bezbrižno i veselo provedeni praznici. Za neko smo vrijeme odgodili intenzivno učenje i radne obveze. I to je neophodno za održavanje našeg psihičkog i fizičkog zdravlja, a ujedno i glavni uvjet za naše buduće aktivno ispunjavanje životnih obveza. Posebno to vrijedi za našu djecu i mlade kojima je započela ili će započeti školska ili sveučilišna nastava. Vama, draga djeco, i drage djevojke i mladići, posvećujem ove retke sa željom da vas prate na putu učenja kroz ovu školsku godinu. Kršćanstvo je kod naroda unaprijedivalo kulturna nastojanja te podupiralo obrazovanje i znanje. Podsjećam samo na velika ostvarenja srednjovjekovnih samostana u Europi. Crkveni su ljudi i kršćanski znanstvenici osnovali i vodili prve škole i sveučilišta. Kultura i pismenost našeg europskog kontinenta pa i naše domovine ne može se zamisliti bez tih inicijativa. Onaj tko je

imao priliku posjetiti nedavno postavljenu izložbu u Stuttgartu pod nazivom „Tri jezika — tri pisma (...)“, mogao se uvjeriti do kakvog je bogatstva doveo proces opismenjivanja i kulture jednoga zapostavljenoga, malog i uvijek ugrožavanoga naroda. Dragi mladi prijatelji, budite uvijek zahvalni Bogu što vam je omogućio da preko vaših roditelja i društva u kojem živite možete stjecati školsku i profesionalnu izobrazbu. Zahvalni smo Crkvi u zemlji u kojoj živimo da nam je omogućila i stvorila uvjete za prakticiranje vjere i unaprijeđenja vjerske izobrazbe. Zato vas naši pastoralni djelatnici pozivaju odmah na početku nove školske godine na pohađanje vjeronauka i ostalih aktivnosti koje su vezane uz život naših misija kao i dopunske nastave na hrvatskom jeziku.

Pratio vas Gospodin od početka do svršetka i ispunio vas svakom radošću pri učenju kako bi vaša radošć prešla na vaše roditelje, vjeroučitelje i odgojitelje. **Vaš fra Josip Bebić**

Kako izgleda svijet – od Iraka do Darfura... i natrag?

Dva su vapaja na koje se svijet ne smije oglušiti: jedan je onaj „naroda bez slobode, kojega upućuju slobodnim narodima; drugi je vapaj što ga gladni upućuju „sitim narodima“.

Cijeli je niz događaja opće društvene i crkvene scene obilježio proteklo razdoblje: dok je Ivan Pavao II. bio ponovno u marijanskom svetištu Lurdu, darovao moskovskome patrijarhu ikonu Majke Božje Kazanske, a Francuska slavila 60. obljetnicu oslobođenja Pariza od nacističke okupacije, istodobno su tu državu potresale vijesti o uhićenju dvojice francuskih novinara u Iraku. Već je iz te činjenice bilo očito da, dok neki narodi proslavljaju radosne obljetnice, drugi narodi vape za pomoć. Upozorio je na to, na misi u katedrali Notre-Dame 29. kolovoza pariški nadbiskup kardinal Jean-Marie Lustiger. Dva su vapaja na koje se svijet ne smije oglušiti: jedan je onaj „naroda bez slobode“, kojega upućuju slobodnim narodima; drugi je vapaj što ga gladni upućuju „sitim narodima“. U ta dva „naroda vapaja“ spadaju svakako narod u Iraku, još uvijek bez prave slobode koji živi u stalnoj prijetnji terorizma, te narod u sudanskoj pokrajini Darfur, izbjeglice za čije je živote doista počela prava utrka s vremenom.

Hoće li ostati kršćani u Iraku?

Francuski novinari Christian Chesnot i Georges Malbrunot u međuvremenu su slobodni, no slobode još nema u Iraku. Štoviše, tamo se prilike iz dana u dan dodatno zaoštravaju. Ako su kršćani u toj muslimanskoj zemlji dosada bili vrlo cijenjeni i živjeli, koliko je to bilo moguće, slobodno, sada se prilike mijenjaju na gore. Pokazuje to i podatak da je u Siriju, nakon istodobnog atentata na pet crkava u Bagdadu, pobjeglo oko 30.000 kršćana, većinom kaldejskih katolika. Izvjestila je tako 30. kolovoza katolička agencija „Zenit“. Najveći broj kršćana — izbjeglica žele otići u prekomorske zemlje, najradije u Kanadu i Australiju. U tim zemljama, naime, već postoje velike iračke kršćanske zajednice. No, brojni kršćani željeli bi se vratiti u svoju domovinu, ako će tamo doći do sređivanja stanja i normaliziranja prilika. Većina je izbjeglih kršćana bez posla, te sa svojim obiteljima stanuju u prihvatilištima. Jedina sredstva koja

imaju za život često je novac što im ga uspiju poslati rođaci koji su ranije odselili u Sjedinjene Američke Države ili neku drugu useljeničku zemlju. Kao da „čitamo“ hrvatsku povijest iz ne tako davnoga razdoblja... Iseljavanje kršćana iz Iraka nije „novi problem“ za tamošnje crkvene vlasti, jer je ono stalni fenomen od početka 20. stoljeća. No, krvavi islamistički atentati na crkve u Bagdadu i Mosulu početkom kolovoza doveli su do pravoga vala izbjeglica, jer se kršćani u domovini ne osjećaju sigurnima, ni zaštićenima.

Irački kaldejskokatolički nadbiskup Gabriel Kassab iz Basre u razgovoru u SAD-u, prema pisanju austrijskoga Kathpressa, apelirao je na savezničke snage da pokušaju „bolje razumjeti islamski mentalitet“. Pred-

U vapaje naroda spadaju svakako narod u Iraku, još uvijek bez prave slobode koji živi u stalnoj prijetnji terorizma, te narod u sudanskoj pokrajini Darfur, izbjeglice za čije je živote doista počela prava utrka s vremenom.

stavnici koalicije moraju pokušati „ući dublje u muslimansku religiju i način razmišljanja, ukoliko doista žele pomoći prijelaznoj vladi iz Bagdada i pridonijeti stabilizaciji Iraka“. Izgradnja demokratskoga poretka ne ide preko noći, i bit će potrebno dosta vremena da se nakon 30 godina diktatorskoga režima promijeni mentalitet ljudi. Osim toga, valja razmišljati i o tome da neke „susjedne zemlje“ nemaju interesa da se u Iraku etablira demokracija. Vlade tih susjednih zemalja očito se boje da bi, nakon uspostave demokratskoga poretka u Iraku, i njihovi građani mogli započeti s poticanjem razvoja demokracije. I bagdaski pomoćni biskup Shleman Warduni istaknuo je da Irak sada treba jaku vladu. „Bez jake vlade mir je nemoguć, pa dolazimo u opasnost da ljudi počnu oplakivati Saddama, jer su se u njegovo doba barem osjećali sigurnima.“ To je biskup Warduni re-

kao u talijanskom Riminiju u nedjelju 22. kolovoza, na tradicionalnom „Susretu prijateljstva naroda“. Slaba vlada neće biti u stanju suočiti se i nositi s velikim neredima u zemlji, nadovezao se biskup, a cijela će zemlja ostati osuđena „na život“ s ratom, terorom i otmicama. Vlada mora uzeti stvar u svoje ruke i zajamčiti sigurnost kako bi ljudi živjeli slobodno. No, slobodu nije moguće „uvesti, kao američko meso ili talijanski mramor. Stoga je glavna pretpostavka više odgoja — odgoja za slobodu“.

Sudanska vlast na strani ubojica?

I dok prijelazna iračka vlada pokušava učiniti što je moguće za uspostavu mira, sudanske vlasti pomažu „milicije Janjaweeda“ koje haraju u pokrajini Darfur, kamo se sklonilo mnoštvo izbjeglica i gdje je zasigurno najgora humanitarna kriza na svijetu. U logorima na tome području nalazi se čak 2 i pol milijuna izbjeglica koje su iz njihovih mjesta protjerali arapski borci poznati kao „Janjaweedi“, a koje — očito je — podupire sudanska vlada. Svi u logorima žive u stalnome strahu od napada. Osim toga, nema hrane — ili je ima vrlo malo i ne dobiva se redovito. One žene koje se usude napustiti logor da bi prikupile nešto drva za vatru, „redovito siluju“ izvijestili su crkveni službenici koji su pohodili to područje. Procjenjuje se da su u posljednjih 17 mjeseci „Janjaweedi“ ubili oko 30.000 ljudi, većinom muslimana crnaca. Čini se da sudansku vladu „kontrolira“ mala skupina koja smatra da Sudan mora biti islamska zemlja, ali i „poarabljena“, pa napadaju upravo područje Darfura gdje pretežito žive muslimani — ali crnci. U pitanju je, dakako, i sama uspostava mira u Sudanu gdje građanski rat traje već 20 godina. Američki biskupi nedjelju 22. kolovoza namijenili su za propovijedanje, molitvu i prikupljanje novca za Darfur. „Znamo dovoljno, ali ne činimo dovoljno“, upozorio je biskup Ricard. Jer, samo 10 eura dovoljno je da bi jedna sudanska obitelj preživjela cijeli mjesec...

M. K.

Crkva je putokaz događanja

Svoju izjavu biskup Bogović završio je riječima: „Slučaj podizanja spomenika Mili Budaku i njegovu uklanjanju zgoda su da okrenemo novu, pravedniju i istinitiju stranicu naše zbilje.“

Domovinska Crkva ljeta je okončala u znaku brojnih priprema za novu školsku godinu. U Splitu je od 23. do 25. kolovoza održana Katehetska ljetna škola za vjeroučitelje u osnovnim školama, te od 26. do 28. kolovoza za vjeroučitelje u srednjim školama. Istaknuto je da je vjeronauk predmet koji odgađa za društvenost u predavanjima za vjeroučitelje osnovnih škola. Dok je za srednjoškolske vjeroučitelje obrađivana tema o spolnosti. U zaključcima je navedeno da su bitne sastavnice dobrog spolnog odgoja: osvijestiti mlade za problem instrumentalizacije ljudske spolnosti. Poticati spolnost koju ljubav usmjerava, uzdiže i u sebe uključuje i poprima značaj prave ljudske vrednote. Odgoj za vrednote vlastitoga izbora: mir, suživot, ljubav, poštovanje drugog.

O aktualnoj temi, koja je okupirala sve medije, rušenja spomen-obilježja Mili Budaku i Juri Francetiću, svoju izjavu je dao i gospičko-senjski biskup mons. Mile Bogović. Između ostalog kazao je: „Razumljiv je to potez nakon svega onoga što je u javnosti plasirano o tom čovjeku i na koji je način to spomen-obilježje podignuto. Bilo bi loše kad bi netko tu opravdanu odluku Vlade uzeo kao izliku za rušenje drugih spomenika ljudima koji također nisu bez krivice. Ako bismo tražili da oni kojima je podignut spomenik budu bez svake ljaže, porušili bismo glavninu naših spomenika.“ Svoju izjavu Bogović je završio riječima: „Slučaj podizanja spomenika Mili Budaku i njegovu uklanjanju zgoda su da okrenemo novu, pravedniju i istinitiju stranicu naše zbilje.“ Pastoralno vijeće Riječke nadbiskupije na sastanku u Krasnu donijelo je pastoralni plan za 2004. i 2005. godinu. Naglasci su stavljeni na više uključivanje laika u aktivnost župnih zajednica.

Poziv na gradnju crkve Hrvatskih mučenika

Hrvatski biskupi uputili su poruku vjernicima da se u svojim mogućnostima uključe priložima za izgradnju crkve Hrvatskih mučenika na Udbini. U poruci između ostaloga stoji: „Tra-

gedija iz 1463. bila je i ostala simbolom našega vjekovnog stradanja koji izražava i brojne druge žrtve i patnje iz naše daljnje i bliže prošlosti, a sve do danas nije to ničim označeno. Došao je čas da im se sadašnji naraštaji oduže primjerenim spomenikom.“

Traženje rješenja opstanka katolika u BiH

U Bosni i Hercegovini kardinal Vinko Puljić primio je člana Predsjedništva BiH dr. Dragana Čovića. U razgovoru su pokušali naći rješenja kako bi Hrvati, koji su uglavnom katolici, mogli biti jednakopravni narod s ostalim narodima na tom području. Bilo je riječi i o otvaranju radnih mjesta kako bi se mogao omogućiti opstanak i povratak Hrvata u Bosnu i Hercegovinu. Posebno je istaknuta potreba da se što prije započne s provedbom Zakona o vjeri i pravnom položaju Crkve i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini. U kampu u Modravama u organizaciji Studentskoga katoličkog centra „Palma“ pod pokroviteljstvom Šibenske biskupije sedam stotina mladih izmijenilo se tijekom ljeta u odmoru i duhovnoj obnovi. Središnja misao bila je „sebe radom izgraditi, molitvom prođuhoviti, zabavom razveseliti, odmorom obnoviti“. U Zadru je umro ugledni umirovljeni profesor dr. fra Atanazije Matanić u 82. godini života. Objavio je oko dvadesetak značajnih knjiga i oko 300 priloga u različitim časopisima.

Velika Gospa slavljena diljem domovine

Diljem domovine proslavljena je svetkovina Velike Gospe. U svetištu Majke Božje od Krasna u nazočnosti 20.000 hodočasnika misno slavlje predvodio je gospičko-senjski biskup dr. Mile Bogović. Već tradicionalno u okupljenom velikom mnoštvu vjernika u nacionalnom svetištu na Mariji Bistrici i zagrebačkim Remetama u zajedništvu s većim brojem svećenika misi je predsjedao kardinal Josip Bozanić. Kako i u drugim marijanskim svetištim slavačeno je bilo i u Sinju gdje su se okupili vjernici Cetinske krajine, te na Širokom Brijegu i Po-

sušju kamo se toga dana slila cijela Hercegovina. Pod geslom „Za život djece Černobila“ Zagrebački je Caritas ugostio tridesetak djece iz Ukrajine. Nakon razgledavanja Hrvatske djeca su desetodnevni odmor provela u Rovinju. U Senju je misom na Veliku Gospu proslavljena 510 godina Senjskog misala. Mladi Katoličke akcije iz Milanske nadbiskupije boravili u domovini od 9. do 15. kolovoza. Provodili su svoj projekt „Zemlje sredine“ — kako izgraditi grad koji ne ignorira i ne uklanja razlike između ljudi i naroda u Mostaru, Sarajevu i Zagrebu. U druženju sa svojim vršnjacima 34 mlada člana iz Italije razmišljali su o pastoralnom angažmanu mladih laika u izgradnji grada. U brojnim župama svečano je zaključena godina sv. Klare, a najsvečanije bilo je u Splitu 11. kolovoza gdje je misno slavlje predvodio nadbiskup Marin Barišić, te u Požegi.

Sjećanje na pale za hrvatsku slobodu

U Subotici je priredena središnja proslava Dužijanice 5. kolovoza. Uz brojne kulturne programe središnje misno slavlje predvodio je hrvatski biskup mons. Slobodan Štambuk. Vojni ordinarijat proslavio je svoju zaštitnicu Gospu Velikog krsnog zavjeta te Dan Domovinske zahvalnosti i Dan pobjede 5. kolovoza u Zagrebu. Uz visoke vojne i političke predstavnike misno slavlje predvodio je vojni biskup mons. Juraj Jezerinac. U mjestu stradanja za slobodu i neovisnost Hrvatske u zadarskom zaleđu u Škabrnji posvećena je nova crkva. Sagrađena je na ruševinama koju je agresor 1991. do temelja razorio. U Drvaru je služena misa zadušnica i održana komemoracija mučenicima koji su nevino stradali 27. srpnja 1941. kada se pokušalo iskorijeniti katolike u Grahovu i Krnjevuši. Tada su prvi stradali svećenici Juraj Gospodnetić i Krešimir Baričić. Na Međunarodnom ekumenskom i međureligijskom susretu održanom u Rijeci sudjelovalo je četrdestak predstavnika različitih religija. **A.O.**

RAZGOVOR S ETNOLOGOM DAMIROM KREMIČEM, VODITELJEM LIJETNE ŠKOLE GLAGOLJICE U KORNIĆU NA OTOKU KRKU

Glagoljica – važan dio hrvatske baštine

Ljetna škola glagoljice održana je od 2. do 9. kolovoza u Korniću na otoku Krku i to po prvi put u organizaciji Katedre Čakavskog sabora Kornić. S obzirom da se radi o glagoljici, tom vrlo zanimljivom i nedovoljno istraženom dijelu hrvatske kultrune i pisane baštine, upriličili smo razgovor s etnologom Damirom Kremenčićem, voditeljem škole i predsjednikom Katedre Čakavskog sabora Kornić, koji je govorio o važnosti škole za afirmaciju toga zanimljiva hrvatskog pisma.

U 13 ljetnih škola oko 300 polaznika

Žz: Gospodine Kremenčiću, recite nešto o počecima Ljetne škole glagoljice?

Damir Kremenčić (D.K.): Prva Ljetna škola glagoljice održana je u Korniću u ljeto 1993. godine. Pokušali smo započeti 1992., ali nismo u tome uspjeli jer selo Kornić nije prepoznalo važnost same škole. Godinu dana kasnije sve smo malo bolje pripremili i imali smo 25 polaznika, što je bilo jako uspješno.

Žz: Koji je bio cilj škole?

D. K.: Cilj nam je bio potaknuti to malo selo koje nije imalo nikakvih kulturnih sadržaja da se nešto počne događati, da prepozna svoje vrijednosti te da vidi da se ipak nešto može napraviti. Iz škole glagoljice potekla je i folklorna skupina Kornić, najprije odraslih, a kasnije i manjih, koja danas uspješno djeluje, a također i čitaonica „Frankopan“. Očito se ra-

di o važnom poticaju koji je uspio zainteresirati i pokrenuti ljude.

Žz: Koje sadržaje škola konkretno pruža?

D. K.: Škola svima zainteresiranima pruža mogućnost učenja glagoljskih slova, daje uvid u sve zakone glagoljskog pisanja: slova i brojke, skraćnice, svezice (kada se nekoliko elemenata sličnih susjednih slova povežu tako da 4-5 slova izgleda kao mala sličica), uvid u spomenike koji postoje na otoku Krku. Ujedno daje uvid u glagoljske knjige, govori o značenju života popova glagoljaša i glagoljskih pisara koji su glagoljicom pisali sve do polovice 19. stoljeća. Također polaznicima govorimo o vrijednosti toga zašto danas uopće učiti glagoljicu te dajemo uvid u novi glagoljaški pokret koji se pojavljuje krajem 80-ih godina prošloga stoljeća u Hrvatskoj. Škola ima četiri tečaja. U prvom se uči uglata glagoljica i sve pisano na uglatoj glagoljici. U drugom tečaju se sve to ponavlja na obloj. Treći tečaj obrađuje kurzivnu glagoljicu. Radi se o brzopisu, a to je i cilj pisanja glagoljice da se usvoji tako da se može brzo pisati. Četvrti tečaj radi na prepisivanju glagoljskih dokumenata kako bi polaznici tečaja vidjeli sve probleme pisanja.

Žz: Koliko je polaznika bilo ove godine?

D. K.: Ove smo godine imali 26 polaznika i po prvi se put škola organizirala u okviru Čakavskog sabora Kornić koji nudi i druge razne sadržaje povezane s kulturnom i prirodnom baštinom. Na taj način želimo napraviti zanimljivim selo Kornić u kojem je puno vikendaša i koji ga s njegovim osobitostima možda nedovoljno poznaju. Mislim da Kornić zaslužuje da bude poznat daleko šire nego što je danas. Na kraju škole polaznici dobiju diplome pisane glagoljicom. Ovo je inače 13. Ljetna škola glagoljice u Korniću, jer smo

jedno ljeto držali dvije škole, jednu „hrvatsku“, a drugu za Francuze iz Lyona iz udruge „Putovima pisma“. Dosad je školu organiziralo Hrvatsko kulturno društvo Braće Radića čija je središnjica u Zagrebu, a ogranak u Korniću. U tih 13 škola bilo je tristo-tinjak polaznika.

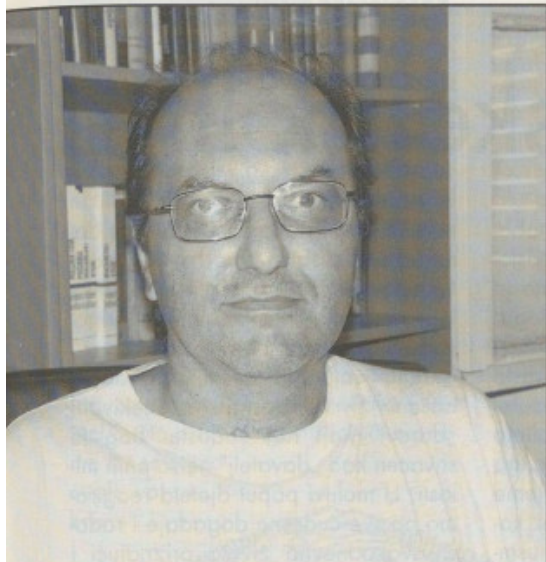
Kačićeva prisutnost i na Krku

Žz: Ovogodišnja je ljetna škola posvećena tristotoj obljetnici rođenja fra Andrije Kačića Miošića?

D. K.: Da, i to ne slučajno, a još manje da bi to bilo podilaženje općehrvatskom trendu proslave Kačićeve godine. Za to smo našli puno bolji razlog. Naime, u Korniću je prije desetak godina nađen zapis pjesme

Kad smo prvih godina organizirali škole glagoljice, roditelji polaznika su nam znali reći zašto učimo djecu tu ćirilicu jer je ljudi nisu ispravno prepoznavali. Danas je sasvim drukčija situacija i mislim da je u svijest hrvatskoga naroda ušla glagoljica kao pojam.

„Veseli se, zemljo Bosno“. Nakon istraživanja ustanovili smo da je to zapis iz 64. izdanja Kačićeva „Razgovora ugodnog...“ koji je svojedobno Radman dodao toj važnoj hrvatskoj knjizi. Osim te veze, u Gabonjini se i danas pjevaju folklorni napjevi na tekstove iz Kačićeva „Razgovora“, a zabilježeno je i postojanje pjevanja Kačića u selu Kremenčić prije šezdesetak godina. Na susjednom Susku pjevaju se pojedini napjevi u svatovskim pjesmama kao i u obližnjem Novom Vinodolskom. Iako su neki od tih tekstova „dodaci“ Kačiću iz kasnijih vremena, oni samim svojim životom u 21. stoljeću dokazuju vrijednost tog djela. Stoga smo ovogodišnju Ljetnu školu glagoljice posvetili upravo obljetnici Kačićeva

Snimio: A. Polegubić

rođenja, a na jesen planiramo i folklorni program pjevanog Kačića.

Žz: Kako se financira škola?

D. K.: To je područje svake godine prilično problematično a povezano je s financijerima, s dosadašnjom Turističkom zajednicom grada Krka i Centrom za kulturu. To što radimo jednostavno nije dovoljno prepoznato i nije dovoljno praćeno. Ako je nešto važno na otoku Krku, onda su to upravo starohrvatske crkvice i glagoljica i tome bi se svakako trebalo više obratiti pozornosti i u tome pravcu raditi kvalitetniju promidžbu. A najveća su vrijednost upravo mladi ljudi koji to znanje nose sa sobom po svijetu i rade promidžbu i Korniću, a i otoku Krku. Župa Kornić nam pomaže u našim nastojanjima. Imali smo potporu ranijeg župnika vlč. Nikole Radića, a i sadašnjega vlč. Antona Peranića.

Doprinos ljetnih škola svijesti o vrijednosti glagoljice

Žz: U sklopu škole svake se godine organizira i izlet na neku od poznatih glagoljskih lokacija?

D. K.: To je točno. Dosad smo sve obišli na otoku Krku, bili smo također na Rabu, Cresu, Mošćeničkoj Dragi i Mošćenicama, Plominu, Aleji Glagoljaša, ove godine smo bili u Poreču, a posjetili smo i Pazin i Beram u Istri. Također smo ranijih godina bili od Bakra do Senja, a bili smo čak i u Lici do Kosinjskog Bakovca, jer se pretpostavlja da je u Donjem Kosinju djelovala tiskara. Valja istaknuti kako se u Kosinjskom Bakovcu nalazi crkvice

u kojoj je šest glagoljskih spomenika i natpisa.

Žz: U kojoj mjeri Ljetna škola glagoljice doprinosi većoj svijesti o važnosti glagoljice u Hrvatskoj?

D. K.: Mislim da su mladi polaznici jako svjesni koliko to vrijedi jer da je drukčije sigurno ne bi usred ljeta išli u školu već na kupanje. S obzirom da sam jedan od začetnika prvoga glagoljskog tečaja koji je održan u knjižnici „Travno“ u No-

vom Zagrebu godine 1989., mislim da se od tada puno toga proširilo. Kasnije smo tečajeve organizirali po školama, a od 1993., kako sam rekao, redovito se svakoga ljeta održavaju Ljetne škole glagoljice u Korniću. Također se danas organizira mnoštvo malih tečajeva u Zagrebu, u Glagoljaškoj akademiji u Roču, u Osijeku, Rijeci uskoro će vjerojatno biti i u

Može se sa sigurnošću kazati kako je glagoljica bila raširenija u Hrvatskoj nego što to danas znamo, čak i izvan granica Hrvatske. Nalazimo je i po Slavoniji, a i u blizini Ozlja, Dubrovniku i drugdje. Važno je da kao narod prepoznamo glagoljicu važnim dijelom naše baštine, a ono što je naše moramo čuvati.

Zadru. Cilj nam je djelovati što šire. Formula zvuči jednostavno: Ako je netko u Engleskoj, mora znati engleski, a ako je netko na ovom području, a ne zna glagoljicu, onda je polupismen. Mislim da polako ta svijest prodire te se ljudi rado odazivaju na tečajeve. Valja još napomenuti kako na Krku u Dobrinju Svetko Ušalj sustavno radi sa školskom djecom i uči ih glagoljicu. Svaka je inicijativa u tome smislu dobrodošla i pohvalna. I naši predavači na Ljetnoj školi glagoljice Ana Mrakovčić iz Kornića, Davor Žic iz Matulja i Janja Žic iz Njivica su polaznici naših škola tu u Korniću ili u Omišlju, osim prof. Sanjane Dragozetića koji je glagoljicu studirao na fakultetu.

Veće korištenje glagoljice i u promidžbi

Žz: U kojoj se mjeri danas u hrvatskoj pozornost posvećuje proučavanju glagoljice?

D. K.: Kad smo prvih godina organizirali škole glagoljice, roditelji polaznika su nam znali reći zašto učimo djecu tu cirilicu jer je ljudi nisu ispravno prepoznavali. Danas je sasvim drukčija situacija i mislim da je u svijest hrvatskoga naroda ušla glagoljica kao pojam, da se ona prepoznaje vizualno, barem u tome da se može reći da se radi o glagoljici. Danas se puno više nego ranije, primjerice na Krku koristi glagoljica u svojoj promidžbi, suvenirima i sl. Prije koju godinu u Krku se proizvodila i glagoljaška pizza. Svaki potez koji ide u prilog afirmacije glagoljice je dobrodošao. U tom smislu pohvalno je i postavljanje izložbe u inozemstvu pod nazivom „Tri pisma — tri jezika, hrvatski pisani spomenici i tiskana izdanja kroz stoljeća“ i to u Bruxellseu, Berlinu i Stuttgartu. Na taj se način i

svi zainteresirani izvan granica Hrvatske mogu upoznati s hrvatskom baštinom u sklopu koje glagoljica ima svoje važno mjesto. Može se sa sigurnošću kazati kako je glagoljica bila raširenija u Hrvatskoj nego što to danas znamo, čak i izvan granica Hrvatske. Nalazimo je i po Sla-

voniji, a i u blizini Ozlja, Dubrovniku i drugdje. Važno je da kao narod prepoznamo glagoljicu važnim dijelom naše baštine, a ono što je naše moramo čuvati. Ne kažem da svatko od nas mora biti glagoljaš, jer bi u to trebalo uložiti puno vremena, ali trebali bismo to biti barem na razini svijesti, a to bi značilo napisati svoje ime, znati kako ona izgleda. Kad bi se toliko znalo, već bi se učinilo jako puno. U tome na poseban način pomaže i naša Ljetna škola glagoljice u Korniću. I ovim putem pozivamo sve zainteresirane neka nam se pridruže i vjerujemo da će postati bogatiji. Inače polaznici naše škole su od predškolaca, pa do umirovljeničke dobi. Svi su dobrodošli.

Razgovarao: Adolf Polegubić

Značenje kršćanske molitve

Molitva je izraz osobnog odnosa prema Bogu. Ona je dizanje uma, srca i duše k Bogu. Osoba koja moli zorno pokazuje da je svjesna Božjeg postojanja i da je spremna svoje „ja“ otvoriti Božjem životu. Molitvom čovjek biva uveden u Božju blizinu i u Božju zbilju. Molitva je općenje s onim u kojemu sve „živi, miče se i jest“, s onim iz kojega je nastao i na čiju sliku je stvoren ljudski rod, koji je ispunjenje životnoga putovanja. U molitvi saznajemo i dozivamo u pamet koliko nas Bog ljubi i koliko nam daje. U molitvi pronalazimo ono nešto, ono mjesto u sebi koje će nas uvijek poticati na istraživanje, ono središte koje je Božji dom. Molitva pokazuje da je Bog uvijek od pomoći svakoj osobi, pa čak i onda kada je ona daleko od njega. Ona čini vidljivom neiscrpivu dubinu Božje prisutnosti u svakom aspektu našeg svakodnevnog života i u svakom čovjeku i zorno nam pokazuje da u svakoj osobi postoji Bog, prisutan je Krist i da je svaka osoba sakrament u svijetu. Molitva nam otkriva i naglašava činjenicu da ni jedan čovjek nije sam. Kršćanska je molitva trojstvena, ona je odnos prema Ocu, Sinu i Duhu Svetome. Ona je dinamična, živi i uvijek novi izraz čovjekove nutrine u i sa svakom osobom Presvetoga Trojstva, sudjelovanje u životu samoga Boga. Svaka molitva zahtijeva osobnu prisutnost: prisutnost uma i prisutnost srca. Ona uključuje uporabu uma, rasporedbu vremena i usredotočenje pozornosti. U molitvi s najdubljim povjerenjem i ljubavlju težimo duhovnom zajedništvu s Bogom.

Vrste molitve

Molitva je sveopća. Svaki je čovjek pozvan da moli. Molitva je od postanka čovjeka bila doživljavana kao silna želja za postojanjem smisla u svijetu, upravo kao vapaj srca za smislom svijeta. Osjećaj, a potom i spoznaja o Božjoj prisutnosti čovjeka potiče na reakciju, ona ga poziva da se obrati Bogu i da prizna svoju ovisnost o Bogu. Prihvatanje Božje opstojnosti preduvjet je za molitvu, ali je i samo po sebi molitva. Ljudski je rod

po svojoj naravi sklon tome da obožava ono što je savršeno, da se osloni na najviše biće, da poštuje što je dobro. Molitva je poštovanje Bogu, Božanskom Savršenstvu, Vrhovnom Biću, Vječnoj Dobroti. Molimo kada razmišljamo o Bogu, kada Boga čekamo i kada ga susrećemo. Molimo kada na trenutak zaboravljamo na svakodnevne brige i kada to vrijeme darivamo Bogu; molimo također kada svu našu pozornost i svijest usmjeravamo prema Božjoj sveprisutnoj ljubavi kada razmišljamo o svojoj bespomoćnosti pred Bogom, kada čeznemo da upijemo svjetlo i ljubav onoga koji je sam svjetlo i ljubav. I onda kada se samo nadamo da će nas Bog čuti — to je također molitva. Ljudsko iskustvo potiče nas da se Bo-

Molitva je život koji se neprestano razvija, život koji je uvijek dinamičan. Svaki čovjek je osobna molitva.

gu obratimo molbom, zahvalnošću, klanjanjem i zadovoljstvom.

Prošnja je jamačno najstariji i najčešći pokretač molitve. Ovisnost o Bogu potiče nas da molimo za odvažnost, pomoć i život u blagostanju. Kada tražimo Božju intervenciju, mi već samim time iskazujemo poštovanje, povjerenje kojim častimo Božju dobrotu i moć koja je izvor svega što je dobro. Osobne potrebe i želje potiču nas na molitvu Bogu za dobro zdravlje, sigurnost i utjehu za nas, naše rođake, prijatelje i druge ljude. Kada nam prijete kakva opasnost, bol ili usamljenost, obraćamo se Bogu i tražimo zauzimanje i pomoć. Molimo ga za osobne darove i duhovni blagoslov. Kao takva, ljudska narav priznaje svoju vlastitu neznatnost, svoje nedostatke i slabosti; ona se obraća Bogu za milost, jakost i oprostjenje. Prošnja jača srodnost s Bogom; upućujući molbu Bogu, svjedočimo ljudsku ovisnost o Bogu i nadamo se da će nam Bog udijeliti milosrđe i prekomjerne darove. Zahval-

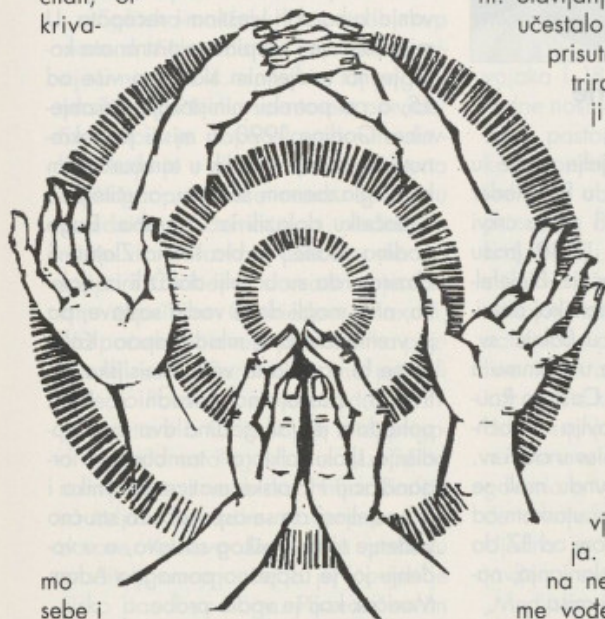
nost, zahvaljivanje za bezbrojne darove što ih dobivamo od svog izvora također potiče na molitvu. Zahvalnošću priznajemo da je Bog odgovorio na naše molbe i iskazujemo mu iskrenu hvalu. Najobičniji događaji u našem životu postaju neočekivani „darovi“ koji nas radoste. Bog je shvaćen kao „davalac“ neiscrpnih milosti. U molitvi poput djeteta reagiramo na sve čudesne događaje i radosti svakodnevna života priznajući i iskazujući zahvalnost onome koji je sve stvorio. Klanjanje je izraz žarke i odane ljubavi, iskazivanje poštovanja vrhovnom Božjem gospodstvu i priznavanje naše potpune ovisnosti o Bogu. Klanjanje je duboko poštovanje koje pripada samo Bogu. Njime se časti apsolutna Božja izvrsnost i iskazuje bezuvjetna podložnost. Klanjati se znači hvaliti Boga iz dubine svoga bića i slaviti Božju stvarnost i prisutnost. Klanjati se znači radovati se osobnom odnosu s božanskim. Božjem životu u sebi i, obratno, svom životu u Bogu. Molitva klanjanja ispunja nas vjerom, nadom i ljubavlju i postaje molitva predanja, iskustvo siromaštva, lišenosti, ispražnjenosti; molitva neograničenih i ujedno nikakvih očekivanja. Oproštenje i nada u Božje oprostjenje još je jedna vrsta molitve.

Oblici molitve

Kršćanska molitva ima mnoštvo oblika. Paradoksalno je da je molitva istodobno i najjavnija i najosobnija čovjekova aktivnost. Najjavnija zajednička molitva jest liturgijska molitva: slavljenje svete mise, sakramenata, božanskog oficija, blagoslov s Presvetim sakramentom. Ove javne molitve Crkve priznanju Krista kao predsjedatelja — one se prikazuju po njemu, s njim i u njemu. Javna molitva sjedinjuje pojedince i zajednice u Kristovo Tijelo. Zajednička molitva, u kojoj vidimo i čujemo druge kako iskreno mole, obogaćuje osobnu pobožnost. Molitva u kojoj svi sudjelujemo ima snagu: glasovi mnoštva sjedinjuju se u jedan glas i postaju jedno srce koje daje hvalu Bogu. Euharistija, izvor i vrhunac kršćanskog ži-

vota i glavna javna kršćanska molitva, također je najosobniji i najprisniji odnos. U euharistijskoj molitvi Krist je osobno prisutan i njegovu prisutnost svaki čovjek doživljava na sebi svojstven način. Sveto Pismo je izvor kršćanskog naučavanja. Biblija neprekidno donosi novu poruku, jer je svaki trenutak nov, a nove su i osobne potrebe što prate svaki novi trenutak. Upravo je Sveto Pismo, Božja riječ, stvarnost i dubina molitve. Čitajući Sveto pismo i razmišljajući o onome što smo pročitali, ot-

kriva-

mo
sebe i
spoznaje-
mo što to znači

živjeti u Bogu. Časoslov je javna molitva Crkve kojom se cijeli dan veliča Boga. U naše vrijeme i laici također mole Sveti oficij, i to ne samo kao izvor pobožnosti i jačanja osobne molitve nego u ime čitave Crkve, u korist čitava čovječanstva. Tre Ore, molitva Presvetom Trojstvu ili Trosatna molitva skupna je molitva koja uključuje elemente javnih i elemente osobnih oblika molitve. Tre Ore uključuje jedan sat klanjanja u tišini pred Bogom, jedan sat zapisivanja svega onoga što smo tijekom prvog sata razmatrali i doživjeli i jedan sat razmjene stečenih iskustava s drugima. Usmena molitva uobičajen je oblik osobne molitve. Posvećujući vrijeme Bogu i usredotočujući svoje misli na Boga izgovaranjem pojedinih naučenih molitava, moleći kronicu, litanije ili molitve Križnoga puta, odajemo poštovanje Bogu. Duhovno štivo hrani kršćansku molitvu Božjom riječju. Neki ljudi svake godine prouč-

avaju cijelu Bibliju, knjigu za knjigom. Drugi čitaju ovu ili onu biblijsku knjigu, već prema potrebi svakog pojedinog razdoblja liturgijske godine. Slušanje je prijeko potrebno kako bismo mogli otkriti Božju volju. „Dijalog“ molitve podrazumijeva spremnost za slušanje. Svaka molitva od nas zahtijeva da budemo neprekidno otvoreni Božjoj riječi. Unutarnja molitva jest svaki unutarnji čin uma i srca kojim se sjedinjujemo s Bogom. Unutarnjom molitvom veličamo Boga i pozivamo ga da bude u našoj blizini. Stavljanje u Božju prisutnost je učestalo posvećivanje Božje prisutnosti u nama i koncentriranje pozornosti na Božji život u nama. Ona je težnja da nikad ne izgubimo iz vida da nam je Bog blizu, čak ni onda kada je naša pozornost najviše zaokupljena nečim drugim. Meditacija je unutarnja molitva u kojoj prevladavaju intelekt i razmišljanje. Ona se vrši svjesnim stavljanjem u Božju prisutnost u stavu vjere, klanjanja i predanja. Meditiranje je obično na nešto usredotočeno i nije vođeno nekim pisanim sadržajem kao što su npr. ulomak iz Svetog pisma, bilješke iz kakva duhovnog štiva ili poticajne misli. Čuvstvena molitva je prelazni oblik molitve

Čovjek je sebi najbliži u molitvi. Što je čovjek bliži Bogu, to je bliži sebi. Molitva nam pokazuje da biti blizak Bogu znači zakoraknuti dublje u samoga sebe i u Božju prisutnost koja je u nama.

koji prethodi meditaciji ili kontemplaciji, a cilj joj je uvećati naš udio u Kristovu otačstvu. Kontemplacija je promatranje Boga u ljubavi čitavim svojim srcem, dušom i bićem. Nju karakterizira čuvstvena prostodušnost. Ispit savjesti od nas traži da u Božjoj prisutnosti napravimo inventar našeg života. Svrha ispita savjesti jest u tome da upoznamo sami sebe i da težimo savršenstvu i životu u Bogu. Vođenje molitvenog dnevnika ta-

koder je oblik osobne molitve. Zapisivanjem ulomaka iz knjiga koji su nas se osobito dojmili, bilježenjem vlastitih razmišljanja, ulazimo u Kristov um i srce.

Osobni učinak molitve

U molitvi, u uspostavljanju odnosa s Bogom, čovjek nužno razvija odnos prema samome sebi. U cjelokupnom iskustvu ne postoji izravno iskustvo nečega što bi Bogu bilo bliže od nas samih. Molitva je život koji se neprestano razvija, život koji je uvijek dinamičan. Svaki čovjek je osobna molitva. Čovjek je sebi najbliži u molitvi. Što je čovjek bliži Bogu, to je bliži sebi. Molitva nam pokazuje da biti blizak Bogu znači zakoraknuti dublje u samoga sebe i u Božju prisutnost koja je u nama. Marijin Magnificat najljepši je primjer i najljepši obrazac osobne molitve. U sazrijevanju našeg molitvenog života susrećemo se s najradikalnijom vrstom molitve kada naša vjera, naša ljubav i naša nada postaju tako snažne, te vjernik postaje ono što vjeruje. Molitvom vjernik postaje Kristov suradnik. U istinskom kršćanskom životu ne postoji ni jedan trenutak, niti jedno djelo koje nije molitva. Čitav čovjekov život postaje molitva.

Molitva „Oče naš“

Kršćanska je molitva naprosto pounutarnjena Isusova molitva. Samo nas Isus može poučiti svojoj molitvi. Kako je samo poznat „Oče naš“! Možda je ova molitva čak i predobro poznata budući da je možemo izgovarati mehanički i pritom ne biti svjesni njezine stvarnosti. Ponekad je „Oče naš“ dobro umjesto s početka izgovarati s kraja. Molitva Gospodina / „Oče naš“ utjelovljuje sve molitve. Svaka je riječ ove molitve usredotočena na Božju slavu. Iako je tako prostodušna, uključuje bogatstvo svih drugih. Molitva ima zadaću dovesti do prisutnosti, spremnosti, raspoloživosti, do trajne svjesnosti Onoga koji se udio u svakoj osobi.

Edward Farrell

(Iz knjige „Suvremena katolička enciklopedija“, Laus, Split, 1998., str. 620.–624.)

HKM DORTMUND

Vjerni Bogu, Crkvi i hrvatskoj grudi

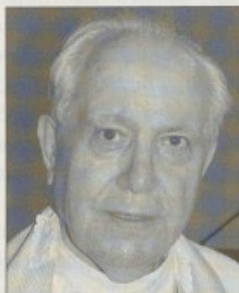
|| HKM Dortmund broji oko 3.500 vjernika. ||

Hrvatska katolička misija Dortmund (Enscheder Str. 21, 44145 Dortmund, tel. 0231 814785; fax. 0231 832536; internet: www.ZCulic.de; e-mail: ZCulic@web.de), uspostavljena je „cum cura animarum“ 1. siječnja 1980., a broji oko 3.500 vjernika.

Kako je sve započelo?

Hrvatska pastva na području Dortmundunda počinje s vlč. Rafaelom Medićem, vlč. Ivanom Bagarićem te ponajviše s radom vlč. Josipa Suknera, svećenika Zagrebačke nadbiskupije, koji je u Dortmundu djelovao do 1966. godine. Poslije njega pastoralno djelovanje je nastavio vlč. Josip Strujić, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije. Vlč. Luka Vuco je u Dortmund došao 1972., u kojem je pastoralno djelovao do 1. srpnja 1978. kada ga je naslijedio vlč. Zdravko Čulić, svećenik iste nadbiskupije, koji misiju vodi do danas. Dana 4. travnja 1975. misija je dobila i pastoralni centar u samom središtu Dortmundunda, u Silberstr. 26, a euharistijsko slavlje je služeno u Propsteikirche, svake nedjelje u 16 sati. Preuzevši službu voditelja misije, vlč. Čulić je nastavio s pastoralnim djelovanjem. Svake je nedjelje služio tri mise, dvije izvan Dortmundunda i to 1. i 3. nedjelje u Lippstadtu i Unni, te 2. i 4. nedjelje u Hammu i Castrop Rauxelu. Odmah na početku djelovanja započeo je također i s vjeronaukom za djecu i mlade. Od 1. travnja 1982. pa sve do danas u misiji kao pastoralna suradnica djeluje Kata Djaković.

Voditelj misije
vlč. Zdravko
Čulić

Pastoralne i kulturne aktivnosti

Mise se svake nedjelje služe u crkvi sv. Alberta Velikog, u Enscheder Strasse u Dortmundu u 11 sati, u crkvi sv. Ante u Lippstadtu u 13.30 (misu predvodi vlč. Blaž Kovač iz Bielefelda), 1. i 3. nedjelje u Katoličkoj bolnici u Uni u 15.00 sati te u Bolnici sv. Marije u Nassauerstrasse u Hammu u 17.15. Vjernici iz Herna i Castrop Rauxela pohađaju misna slavlja u Bochumu. Svake večeri prije mise u crkvi sv. Alberta Velikog u Dortmundu moli se krunica, a dva puta tjedno, utorkom od 15 do 16 sati kao i subotom od 17 do 18 sati održava se i sat klanjanja, nakon čega se također služi misa.

Nakon dolaska u misiju Kata Djaković drži vjeronauk, i to u početku za vjeroučenike od 1. do 4., a poslije i do 8. razreda. Posebna joj je briga priređivanje prvopričesničkih slavlja, kao i slavlja sakramenta potvrde. Ujedno priprema i čitače za nedjeljna misna slavlja. Među čitačima se ističu mladi i žene. Vodi pjevanje s djecom i mladima kao i s manjom skupinom žena. Mladi se posebno ističu pjevanjem pri-

godnih psalama. Pastoralna suradnica Kata također organizira prigodna slavlja u misiji, posebno za blagdan sv. Nikole i Majčin dan na kojima nastupaju djeca s igrokazima, pjesmama i interpretacijama. Prema potrebi posjećuje obitelji i bolesnike te okuplja žene na zajedničko kuhanje i izmjenjivanje kuharskih vještina i recepata. U misiji djeluje i skupina ministranata kojih je na nedjeljnim slavljinama više od 15, a po potrebi ministričaju naizmjenice. Godine 1990. u misiji je pokrenuto vježbanje mladih u tamburaškom kao i glazbenom sastavu, a učitelji su u početku dolazili iz Zagreba. Dugo godina voditelj je bio Kruno Zlatar. S obzirom da su učitelji dolazili iz daleka, nisu mogli dalje voditi sastave, pa je vremenom broj mladih opao. Kako se ne bi ugasila ta važna misijska aktivnost, pastoralna suradnica Kata pohađala je više godina dva puta godišnje školu folkloru i tamburica u organizaciji Hrvatske matice iseljenika i to sa željom da se osposobi za stručno vođenje tamburaškog sastava, a u vođenju joj je uspješno pomagao Adam Maričak koji je vodio probe.

Posebnu brigu za pripremanje vjernika za sakrament braka vodi vlč. Čulić koji sa svakim bračnim parom obavlja zaručnički tečaj. U božićno vrijeme vrši i blagoslov stanova. Posebnu brigu vodi o bolesnicima, bilo da ih posjećuje kod kuće ili u bolnicama. Misija svake godine organizira razna hodočašća i izlete, a također i zabave i to u velikoj dvorani ispod crkve sv. Alberta Velikog. Kroz godinu se u misiji organiziraju predavanja vjerskog sadržaja, a povremeno predavanja drže i liječnici iz svoga područja. Uz misiju se nalazi i Hrvatski nogometni klub „Zagreb 1975“ s kojim misija ponekad organizira i zajedničke zabave. U misiji je aktivno i župno vijeće. Matica hrvatska za Ruhrsko područje, pod vodstvom Đurđice Veselić, organizira također predavanja u misiji. Misija svake godine održava i duhovne obnove, a posljednjih godina vodio ih je o. Zvezdan Linić. Za božićne i uskršne blagdane dolaze i gosti iz domovine, i to dr. Josip Čorić i dr. Tomislav Jozić. Misija se također može pohvaliti s dvije folklorne skupi-

U misiji uspješno djeluje tamburaška skupina „Runolist“ koju vodi past. sur. Kata Djaković

ne koje vodi Pero Francisković, a za narodne nošnje se brine pastoralna suradnica Kata, koja je sve narodne nošnje sama sašila. U vremenu otkako je misija uspostavljena „cum cura animarum“, tj. od 1. siječnja 1980. pa do kraja srpnja 2004. kršteno je 522 djece i nekoliko odraslih, sakrament prve pričesti primilo je 309, a potvrde 338 vjernika. Vjenčano je 125 parova, dok je umrlo 113 vjernika.

Mons. Barišić na slavlju sakramenta potvrde

Splitsko-makarski nadbiskup mons. dr. Marin Barišić pohodio je misiju u nedjelju 4. srpnja i u toj prigodi mladima podijelio sakrament potvrde. Svečanost je započela misnim slavljem koje je u punoj crkvi sv. Alberta Velikoga predvodio mons. Barišić u zajedništvu s domaćinom, voditeljem misije vlč. Zdravkom Čulićem, vlč. dr. Josipom Čorićem i domaćim njemačkim župnikom Gotfriedom Maxom. Na početku su dvoje potvrđenika pozdravili mons. Barišića te mu predali cvijeće. Potom je svoju pozdravnu riječ uputio vlč. Čulić koji je u toj prigodi između ostalog kazao: „Iz Splita nam je došao nadbiskup mons. Barišić sa željom da našim mladima podijeli darove Kristova Duha, da postanu graditelji novoga doba jer čovjek je nisko pao bez Boga. Poznate su im Vaše brige i muke roda našeg hrvatskoga, pozante su razne nevolje i raskola, ali iz pepela diže se nova vatra Kristova Duha. Na povratku u našu domovinu dragu Hrvatsku, oče nadbiskupe, ponesite naše mlade u svome srcu i javite svima da nas ovdje ima koji su spremni živjeti vjerno Bogu, svojoj Katoličkoj Crkvi i rodnoj nam hrvatskoj grudi.“ Mons. Barišić, zahvaljujući na pozdravima, istaknuo je kako sakrament potvrde predstavlja značajan dan u životu mladoga čovjeka. „Kad dođe jedan biskup iz domovine, vjerujem da ga ovako doživljavate: kao onoga koji vas podsjeća na dvije svetinje. Jedna svetinja je rodna gruda, domovina, a druga svetinja je Bog, Crkva. Slavimo Boga ovdje danas, dalje od domovine, ali što je tvoje srce nego dom, mjesto, domovina, gdje Bog želi prebivati. Danas otvaramo to svoje mladenačko, ljudsko, verničko, ponekad malo i gršno srce Bogu da se nastani u nama i među nama.“ Potvrdenici su ujedno izveli i prigodni recital zazivajući Duha Svetoga i njegove darove. Prije nego je 13 dje-

Mladima je sakrament potvrde podijelio mons. Barišić

vojaka i 18 mladića, obučenih u narodne nošnje koje su ostvarene zauzetošću pastoralne suradnice Kate Djaković, primilo sakrament potvrde, uslijedila je obnova krsnih obećanja. U prinosnim darovima mladi su prinijeli križ, Bibliju, svijeću, kruh, kalež i hostije, vino, vodu te dar potvrđenika i njihovih roditelja za izgradnju doma za djecu s posebnim potrebama u Solinu. Na kraju je nekoliko riječi kazao i dr. Čorić koji je u misiji od 30. lipnja do 3. srpnja održao prigodnu duhovnu obnovu tijekom koje je posebno govorio o važnosti sakramenta potvrde te vrijednostima kršćanskog života. Ujedno je i predstavio nedavno objavljenu svoju knjigu pod nazivom: „Medijska eutanazija Crkve u Hrvata“. Potvrdenice i potvrdenici također su na kraju otpjevali nekoliko duhovnih i domoljubnih pjesama uz pratnju misijske tamburaške skupine „Runolist“ pod vodstvom past. suradnice Kate Djaković i Adama Marička, a uz ravnjanje vlč. Čulića, koji im je predao prigodne medalje i uspomene na sv. potvrdu. Tamburaška skupina je vrlo uspješno pratila i cijelo misno slavlje. Vlč. Čulić je posebno zahvalio pastoralnoj suradnici Kati Djaković, koja je, kako je kazao, uložila puno truda da

slavlje, koje je završilo hrvatskom himnom, tako lijepo i uspije.

„Misija nas je od početka zbližavala“

O misiji su rekli. Ana Rajnović porijeklom je iz Virovitice, a u Njemačkoj je 32 godine. Od početka je aktivna u misiji. „To meni i mojoj obitelji jako mnogo znači. Zadovoljna sam sa svim što se događa u misiji. Važno je da svaki vjernik na svoj način da doprinos.“ Vinko Kilić potječe iz Ričica kod Imotskog, a u Njemačkoj je od 1969. godine. Član je misijskog vijeća. „U misiju dolazim od početka. Važno je da se svaki vjernik odazove i pomogne koliko može.“ Zdenko Renić potječe od Tomislavgrada. U Njemačkoj je 30 godina. Od početka je povezan s misijom. „Misija nas je od početka zbližavala. Tu smo molili Boga na svome jeziku, družili se. Važno je da se naši ljudi i dalje okupljaju i budu zajedno.“ Petar Čorić potječe iz Lovreća kod Imotskog. U Njemačkoj je 36 godina. „Svake sam nedjelje na misi. To sam dobio od svojih roditelja, a to nastojim prenijeti i na svoju djecu. Zadovoljan sam sa svim što se događa u misiji.“

Tekst i snimci: A. P.

Vjernici za vrijeme mise u crkvi sv. Alberta Velikog u Dortmundu

Piše:
Ante
Vučković

Kratkoća života

Ljudski je život dovoljno dug i bogato odmjeran za dovršenje velikih djela ukoliko ga umijemo dobro usmjeriti.

Rijetki su ljudi koji imaju osjećaj kako im smrt dolazi u pravo vrijeme. Rijetki su oni za koje bismo na koncu njihovoga života mogli ponoviti prosudbu koju o nekim patrijar-sima bilježi Biblija, a po kojoj su umrli sretni, stari i puni godina. Redovito smrt dolazi prerano, nenajavljeno i neočekivano. Tek ponekada se čini da kasni, da bi odavno već trebala stići, ali ne stiže. Smrt dolazi prerano i čovjek kad god odlazi, odlazi prije vremena. Da nije boli i patnje i oni ljudi, koji upravo zbog patnje strahuju od zakašnjele smrti, ne bi imali nikakvog razloga smatrati kako smrt dolazi kasno. Dočim se rodi čovjek može umrijeti. Začet je kao smrtno biće pa smrt ne bi trebalo zamišljati kao nekakav lik koji dolazi izvana i iznenada spopada čovjeka, nego radije misliti čovjeka koji kao smrtno biće koje svoju smrt nosi u svom životu.

Smrtni je život kratak život. Nije život kratak stoga što traje kratko, nego je kratak stoga što je smrtni. I budući da je smrtnost razlog kratkoći, svaki je život kratak i smrt uvijek dolazi prerano. Antički tekstovi čovjeka nazivaju smrtnikom. To je njegovo glavno obilježje. Čovjeka se doduše i shvaća i definira kao razumsko biće, ali puno ranije i daleko snažnije od razuma njega definira njegova smrtnost. Stoga se većina smrtnika žali na kratkoću vremena koje im je darovano. Zato će Hipokrat, otac liječničkog umijeća, i moći sažeti u jedan od svojih aforizama kako je život kratak, a umijeće dugo. Umijeće kao što je liječničko nikada ne bi moglo doseći razinu koju poznajemo i kojom se služimo kada bi svaki liječnik počinjao od početka. Liječničko umijeće živi duže od liječnika i tko je pozvan u liječničko zvanje ulazi u znanje koje je stečeno prije njega. Samo mu je potrebno neko vrijeme ozbiljnoga rada kako bi naučio već otkriveno i kako bi sam mogao nastaviti otkrivati još neshvaćeno. Liječničko je umijeće veliko. To shvatimo tek kada otkrijemo kako i koliko je mnogo smrtnika koji svoj život i način kako ga mogu živjeti zahvaljuju upravo liječničkom umijeću. I u isto vrijeme znamo kako je liječničko umijeće ograničeno i slabo. To shvatimo u tre-

nutku kada je liječnik prisiljen priznati svoju nemoć. A prisiljen je vrlo često. Toliko često da se čini kako zapravo uvijek gubi borbu sa smrću. I tako se događa da je smrt najbliža i da najčešće pokazuje svoju moć upravo tamo gdje se smrtnici najuspješnije bore protiv nje.

Umijeće ophođenja s kratkoćom

Pa ipak, život uglavnom i u svom najvećem dijelu nije borba protiv smrti. Smrt doista uozbilji život i gdje god se ona pojavi, život odjednom zadobije vrijednost. Smrtnici nikada tako i toliko ne cijene život koliko u trenutku kada je ugrožen i kada ga gube. No, redovito ne traje dugo i život se vrati u svoj ugrani tijek, u zaborav na smrt i u zaborav na dragocjenost života. Budući da blizina smrti najsnažnije osvjetljuje jedincatost i čudesnost života, svijest o smrtnosti najbolji je način kojim smrtnici mogu uozbiljiti svoju život. Ponekada je svijest o vlastitoj smrtnosti toliko važna da neki misle kako život i nije drugo doli priprema na smrt. Tako je primjerice govorio Sokrat kada su mu sudili i kada je, već osuđen, čekajući smrt razgovarao s najbližim učenicima.

Život se može shvatiti kao priprema na smrt. Sve donedavno je postojala snažna struja unutar spektra kršćanske duhovnosti koja se temeljila upravo na svijesti o smrtnosti. Bilo bi, međutim, odveć naivno smatrati je tek nepoželjnim ostatkom mračne sred-njeverjekovne duhovnosti obilježene strahom od smrti i vječne propasti, kako se to ponekad brzopleto dogodi pojedincima koji u kšćanstvu odjednom ugledaju vjeru kojom struji život. Trebalo bi radije vidjeti kako svijest o smrtnosti prati ljudsko postojanje i kako je zapravo smrt i ljudsko ophođenje s vlastitom smrtnošću crvena nit koja se proteže kroz cijelu povijest smrtnika. Ljudski je život dovoljno dug i bogato odmjeran za dovršenje velikih djela ukoliko ga umijemo dobro usmjeriti, misli primjerice Seneka u svom poznatom malom spisu o kratkoći života. No, on može proteći u ovisnosti o učincima i životnom nemaru. Možemo ga živjeti a da ga ne ulaže-

mo ni u kakvo dobro. U tim slučajevima tek pod pritiskom njegova gubitka opažamo kako nam je prošao. Dok smo živjeli, nismo opažali kako prolazi i kako je prolazan, a kada je prošao, otvorimo oči i vidimo kako je sada kasno. Mi nismo dobili kratak život, veli Seneka, nego smo ga učinili kratkim. Život nije siromašan po sebi, nego smo ga mi rasipali. Kao što se velika bogatstva mogu rasuti u jednom trenutku ukoliko dospiju u ruke lošem upravitelju i kao što malo blago može narasti kada njime upravlja dobar upravitelj tako je i sa životom i životnim vremenom. Tko zna živjeti, njegovo se vrijeme proteže. Tko ne zna, gubi i ono što ima. I tako se zapravo sve svodi na pitanje kako živjeti, kako organizirati svoj život da nas smrtnost ne učini slijepima za njegovu jedincatost, ljepotu i dragocjenost i da nas njegova kratkoća ne učini lijenima za djela koja možemo učiniti.

Život i njegovo trajanje

Isusu je život bio kratak. Prekratak. Njegovo djelo je veliko. Preveliko. Nadilazi i njegovo vrijeme i ljudske snage. Dok je bio s nama, govorio je kako čovjeku ništa ne vrijedi ako i sav svijet stekne a izgubi život, i govorio je kako nema toga što čovjek ne bi dao u zamjenu za život. (Mt 16, 26). I bio je u pravu. Ali nećemo ga razumjeti, ako ne otkrijemo kako on vidi život i dalje od ljudske smrtnosti i kako misli da je smrtni život moguće uložiti kao zalog za vječni. U slutnji ispunjenog života kojega mudar čovjek ulaže u dobra djela kao i u neotkrivenoj mogućnosti takvog života koja sniva ispod površne trke nepromišljenog i neautentičnog života leži usađena čežnja za životom. Punim, sretnim, vječnim. Povjerovati kako se u Isusu otvaraju vrata u takav život ne znači potpasti pod iluziju vječnoga života i živjeti s ispraznom utjehom u drugi i bolji život, nego dobiti ključ razumijevanja silne pokretačke snage smrtnika kojom se uvijek iznova upuštaju u stvaralaštvo i život usprkos njegovoj smrtnosti i kratkoći. I, naravno još važnije, to znači već živjeti od njegove uskrse snage.

Vor neuem Schulbeginn

Liebe Kinder und Jugendliche! Liebe Leser und Leserinnen!

„Unsere Hilfe ist im Namen des Herrn!“ (Ps 124, 8)

Für die meisten von uns sind die sorglosen und fröhlichen Ferien vorbei. Für eine gewisse Zeit hatten wir das intensive Lernen und die Arbeitspflichten ruhen lassen. Was für die Aufrechterhaltung der psychischen und physischen Gesundheit unentbehrlich ist, ist auch gleichzeitig die wesentliche Voraussetzung für die Erfüllung unserer zukünftigen Lebensaufgaben.

Für dieses neue Schuljahr möchte ich Euch einige Worte mit auf den Weg geben. Das Christentum hat immer eine kulturelle Leistung bei den Völkern gefördert und Bildung und Wissen unterstützt. Ich erinnere nur an die große Leistung der mittelalterlichen Klöster in Europa, auch die ersten Schulen und Universitäten wurden von christlichen Gelehrten gegründet und geleitet.

Die Kultur und die schriftliche Überlieferung unseres europäischen Kontinents und auch unseres Heimatlandes wie Schreiben und Lesen wären nicht denkbar ohne diese Initiativen. Diejenigen, die die Gelegenheit hatten, die kürzlich in Stuttgart stattgefundene kroatische Ausstellung unter dem Titel „Drei Schriften und drei Sprachen“ zu besuchen — konnten sich überzeugen zu welchem kulturellen Reichtum der Prozess der Bildung bei einem kleinen — stets bedrohten Volk geführt hat.

Gerade aus diesem Grunde freut uns besonders, dass das kroatische „Ministerium für Kultur und Sport“ dieses Jahr 2004 dem Andenken an den großen franziskanischen kroatischen Dichter und Gelehrten fra Andria Kačić Miošić gewidmet hat, dessen Werk „Razgovor ugodni naroda slovinsko-ga“ (Angenehmes Gespräch des slawischen Volkes) in den schweren Zeiten des Kampfes gegen die türkischen Eroberer zur Wahrung der nationalen und religiösen Identität beigetragen hat.

Meine jungen Freunde, Ihr sollt Gott dankbar sein, dass er es Euch ermöglicht hat, mit Hilfe Eurer Eltern und der Gesellschaft, in der wir leben, eine Schul- und Berufsbildung zu erlangen. Ebenso sind wir dankbar der Kirche unseres Gastlandes, dass sie uns die Voraussetzungen geschaffen hat, unseren Glauben zu praktizieren und unsere religiöse Ausbildung zu fördern.

Deshalb werden katholische Kinder und Jugendliche durch Priester und ihre Pastoralmitarbeiter bereits am Anfang

des neuen Schuljahres zum Religionsunterricht und zur weiteren Aktivitäten unserer Missionen sowie zum muttersprachlichen Unterricht aufgefordert.

Ihr dürft als junge christliche Generation die Botschaft Jesu Christi nie vergessen: „Der Mensch lebt nicht nur von Brot, sondern von jedem Wort, dass aus Gottes Mund kommt“ (Mt 4, 4).

Die bekannte deutsche Theologin Dorothee Sölle formuliert es sogar so:

Foto: A. Polegubic

Jugendliche der Kroat. Kath. Gemeinde in Mainz während des Religionsunterrichts

„Man verhungert am Brot allein.“ Gemeint hat sie vor allem jene, die die geistige Nahrung vernachlässigen.

Die Teilnahme am Religions- und Schulunterricht führt zum Erwerb des Glaubens- und Allgemeinwissens, das Euch zur Ganzheit heranführt. Der Lernprozess ermöglicht Euch, in die Geheimnisse der Welt und des Kosmos einzudringen. Gott hat Euch als Sinn des Lebens gegeben an seinem Schöpfungsplan im Hinblick auf diese Welt aktiv teilzunehmen. Und bei diesem Gottesplan hat er jedem von Euch einen Platz zugewiesen.

Darauf ergibt sich Eure individuelle Verantwortung Gott und den Menschen gegenüber. Deswegen solltet Ihr von den Begabungen, die Gott Euch gegeben hat, fordern und von ihnen den größtmöglichen Gebrauch machen.

Um zum Erfolg zu kommen, vertraut der bewährten alten benediktinischen Regel „Ora et labora“ („Bete und arbeite“). Erlaubt mir bei dieser Gelegenheit Euch einige Anweisungen zu geben, die euch beim Lernen hilfreich sein könnten.

1. Besucht regelmäßig Schul- und Religionsunterricht.

2. Konzentriert Euch immer auf die Aufgaben des Tages. Nur das Heute im Auge behalten. „Für den kommenden Tag schenkt Gott euch erst morgen Kraft und Licht.“ (Daniela Klein).

3. Nach dem Unterricht macht Ihr zu Hause eine kleine Pause, danach sucht Euch in Eurer Wohnung oder in Euerem Haus eine ruhige Ecke und nach dem Gebet beginnt mit der Arbeit.

4. Lernt langsam, systematisch und stetig. Belastet Euch nicht mit dem Gedanken an den Unterrichtsstoff für das gesamte Jahr. Den Schritt für Schritt werdet Ihr erfahren, dass es immer nur auf den nächsten kleinen Schritt ankommt.

Auch 1000 Meilen beginnen mit einem kleinen Schritt.

5. Das Gebet sollt Ihr an den Beginn Eures Tages stellen und insbesondere vor das Lernen. Gebet schafft Verbindung zum Allwissenden Gott von dem jede Hilfe kommt (Ps. 121). Der bekannte deutsche Wissenschaftler Karl Friedrich von Weizsäcker hat gesagt: „Die tiefste Erfahrung des Gelingens des Menschlichen Lebens ist nicht die Erfahrung der eigenen Macht, sondern die Erfahrung der Gnade“. Liebe Kinder und Jugendliche, es gibt mit Sicherheit eine Vielzahl weiterer Ratschläge, aber wenn Ihr Euch nur an die Bereits genannten haltet, bin ich überzeugt, dass der Erfolg nicht ausbleiben wird. Betet miteinander und füreinander. Glaubt mir, die Kraft des Gemeinsamen Gebetes im Namen Jesu Christi ist unvergleichbar.

Ich wünsche Euch allen einen guten und erfolgreichen Start.

Es möge Euch der Allmächtige Gott vom Anfang bis Ende begleiten und Euch beim Lernen die Freude schenken, die auf Eurer Eltern, Religionslehrer und Erzieher überspringen.

Ich bitte Eurer Lehrer und Erzieher, dass sie Euch durch dieses Jahr mit Gebet, Geduld und Liebe begleiten und dass sie sich sorgfältig für diesen verantwortungsvollen Dienst vorbereiten.

Ihr P. Josip Bebić, Delegat

NEUE PASTORALREFERENTEN UND NEUE GEMEINDEREFERENTINNEN

„In der Liebe verwurzelt und gegründet“

Die Diözese Rottenburg-Stuttgart erhält drei Pastoralreferentinnen und drei neue Pastoralreferenten. Weihbischof Johannes Kreidler hat die Frauen und Männer am Samstag, den 17. Juli in Herrenberg im Rahmen eines Gottesdienstes in St. Martin für den pastoralen Dienst beauftragt. „In der Liebe verwurzelt und auf sie gegründet ...“ haben sich die Kandidaten zum Leitwort ihres Beauftragungsgottesdienstes gewählt.

Unter den neuen Pastoralreferenten sind auch zwei Kroaten. Branko Galić (52), seit vielen Jahren tätig in der Kroatischen Katholischen Mission Göppingen und Božo Tvrdinić (55) in der Kroatischen Katholischen Mission Ludwigsburg. Sie haben sich durch Kurse und ein spezifisches Ausbildungsprogramm für den Beruf des Pastoralreferenten qualifiziert. Den Beruf des Pastoralreferenten gibt es in der Diözese Rottenburg-Stuttgart seit dem Jahr 1971. Derzeit arbeiten bis-

Branko
Galić,
(52),
Göppingen

tumsweit rund 300 Laientheologen und -theologinnen in diesem mittlerweile gut profilierten Dienst.

Stichwort: Pastoralreferent/-innen

Der Beruf des Pastoralreferenten ist Anfang der Siebzigerjahre im Anschluss an das Zweite Vatikanische Konzil und die Würzburger Synode

Božo
Tvrdinić, (55)
Ludwigs-
burg

entstanden. Pastoralreferentinnen und -referenten sind in der Regel Laien mit abgeschlossenem Theologiestudium. Sie werden nach einer mehrjährigen Berufseinführung in der Seelsorge von Gemeinden sowie im Religionsunterricht, aber auch in der überpfarrlichen Seelsorge, beispielsweise in Krankenhäusern, Gefängnissen oder an zahlreichen Schnittstellen von Kirche und Gesellschaft eingesetzt.

Verstärkung für die Seelsorgeeinheiten

Die Diözese Rottenburg-Stuttgart erhält acht neue Gemeindereferentinnen und -referenten. Im Auftrag von Bischof Gebhard Fürst hat Weihbischof Thomas Maria Renz am Samstag, dem 24. Juli, in der Christus-König-Kirche in Schwäbisch Hall sechs Frauen und zwei Männer für den pastoralen Dienst in der Diözese beauftragt.

Darunter sind auch zwei Kroatinnen. Janja Kobaš (51) die in der Kroatischen Katholischen Mission in Ulm tätig ist und Stanka Vidačković (50) tätig in der Kroatischen Katholischen Gemeinde Waiblingen. Beide studierten an der Theologischen Fakultät in der Hauptstadt der Republik Kroatien in Zagreb.

Zwei Jahre lang haben sie sich mit ihren deutschen Kurskolleginnen auf ihre künftige Aufgabe vorbereitet, die so neu für sie gar nicht ist. Denn vieles von dem, was Janja Kobaš und Stanka Vidačković nun als Gemeindereferentinnen tun werden,

Stanka
Vidačković
(50),
Waiblingen

haben sie auch in den Jahren zuvor schon gemacht. „Wir haben jahrelange Erfahrung, aber das methodische Wissen fehlte. Da wurde mehr oder weniger nach dem Gefühl gearbeitet“, sagt Stanka Vidačković. „Für mich ist wichtig zu wissen wie die deutschen Kollegen arbeiten“, sagt Janja Kobaš. Genauso wichtig ist ihr aber auch, dass sie von der deutschen Gemeinde als „gleichwertig“ anerkannt wird.

Janja Kobaš
(51),
Ulm

Stichwort: Gemeindereferent/-innen

Die Gemeindereferenten sind Männer und Frauen, die nach einer theologischen und gemeindepraktischen Ausbildung hauptamtlich in der Gemeindegemeinschaft tätig sind. Schwerpunkte ihrer Arbeit sind Katechese, Religionsunterricht, Erwachsenenbildung und die Schulung von ehrenamtlichen Mitarbeiterinnen und Mitarbeitern.

Die Kroatenseelsorge gratuliert den neuen Pastoralreferenten und den neuen Gemeindereferentinnen.

(Aus dem Sonntagsblatt der Diözese Rottenburg-Stuttgart, Nr. 28/2004, 29/2004, 33/2004)

EINE REISE NACH KROATIEN

Einfach abschalten

Die Deutschen sind für ihre Pünktlichkeit in der Welt berühmt. Während zumeist in den südlichen Ländern Europas das pünktliche Erscheinen zu Terminen nicht so ernst genommen wird, verbindet man hierzulande Pünktlichkeit mit Verlässlichkeit und Ehrlichkeit. Wer zu spät kommt, zur Arbeit, zu geschäftlichen und anderweitigen Terminen, der wird als unzuverlässig abgestempelt. Zumindest war das mal so. Mittlerweile gelten auch hier andere bzw. abgeschwächtere Regeln. Anstelle von Stechuhren treten z.B. Gleitzeit oder flexible „Vertrauens“-Arbeitszeiten immer mehr in den Vordergrund. Und wenn es dann mal später wird, weil die komplexen Umstände des modernen Lebens es so verlangen, dann genügt ein einfacher Anruf vom Handy aus, um z.B. in der Firma Bescheid zu geben, dass man in einem Stau feststeckt und es etwas später wird. Alles kein Problem heutzutage! Man ist ja flexibel und ständig und überall erreichbar und abrufbar. Durch diesen Umstand befindet man sich quasi in einem „Stand-by“-Modus. Dieser sorgt wiederum für eine kontinuierliche (Funktions-)Bereitschaft. Es lassen sich übrigens auch, dank neuester Technologien, viele Aufgaben von unterwegs erledigen, was uns noch flexibler und mobiler macht.

Diesen Sommerurlaub wollte ich einmal in Ruhe genießen und wie viele flexiblen arbeitsorientierten Mitteleuropäer — zumindest während der Urlaubszeit — meiner tiefen Sehnsucht nach größerer Unpünktlichkeit und tendenzieller Uhrzeitlosigkeit nachgeben. Dabei war mir allerdings sehr wichtig, dass wir zumindest pünktlich morgens früh aus Frankfurt abfahren, um den großen Staus auszuweichen und Abends rechtzeitig am Urlaubsort einzutreffen. Die erhoffte rechtzeitige Abfahrt entartete sich jedoch als Utopie und als es dann gegen Mittag endlich losging, war die große Reiselust schon gewichen. Aber das dicke Ende stand erst noch bevor. Kurz vor Würzburg. Stau! Und das ohne Ende. Bis zur Grenze ging es im Schneckentempo weiter und der Stau hörte nicht wirklich auf. Blockabfertigung vor dem Katschbergstunnel. Schon wieder Stau — etliche Kilometer! Und natürlich

endlos Zeit. Endlos viel wertvolle Zeit, die man auch sinnvoller hätte verbringen können. Ich hatte dieses Jahr absichtlich meinen Laptop zuhause gelassen, weil ich die wertvolle Urlaubszeit genießen wollte. Und jetzt das!? Vielleicht hätte ich ja unterwegs wenigstens etwas arbeiten können. Ach was! Schalt einfach ab! Ein bisschen früher oder später, das ändert doch nichts an der Welt. Es ging irgendwie wieder weiter.

Irgendwann, zu ungewohnter Zeit in der Frühe des darauffolgenden Tages kamen wir dann endlich am Urlaubsziel, in Senj, einer Küstenstadt im Norden Kroatiens, an. Wir hatten natürlich vorher per Handy aus dem Auto angerufen, damit man nicht umsonst auf uns wartete. Der Urlaub konnte nun endlich beginnen. Und er begann — seltsamerweise immer recht früh: Zuhause ärgerte ich mich immer darüber, wenn der Wecker morgens klingelte und im Urlaub, wo ich es mir erlauben konnte, einmal länger zu schlafen, stand ich ohne Uhr bereits um punkt sieben morgens „auf der Matte“. Die innere Uhr? Oder war es die Vorfriede auf alles, was mich die nächsten 14 Tage noch erwarten sollte: strahlend blauer Himmel, Sonne satt, kristallklares Meer, eine Natur von einzigartiger Schönheit, die Familie um den Tisch versammelt und nette Menschen, die man schon lange nicht mehr gesehen hatte. Die Zeit verlief wie im Flug, obwohl im Grunde nicht allzu viel passierte. Ein Tag ähnelte dem anderen: aufstehen, essen, reden, schwimmen, essen, schwimmen, reden, essen, spazieren gehen, reden und schlafen und wieder von vorne. Ich hatte meine Armbanduhr, die ich gleich nach der Ankunft abgelegt hatte, irgendwo so gut versteckt, dass ich sie nicht mehr wieder fand. Interessant! Aber sie war ja bei dem Programm, das wir täglich hatten, gar nicht notwendig. Außerdem war da ja noch mein Handy, das neben den vielen anderen Diensten auch als Zeitanzeiger gut fungiert. Nach einer Woche der entspannten Uhrzeitlosigkeit ging es dann weiter mit dem Auto in Richtung Süden. Das Ziel: Nin, eine historische Stadt an der Küste Kroatiens. Alte Stadtmauern und Kirchen, Ausgrabungen aus der Römerzeit. Hier war die Zeit wirklich

stehen geblieben. Für einen Moment konnte man in eine ganz andere Zeit, in eine andere Welt abtauchen. Wie waren die Menschen, die diese Stadt erbauten, wie haben sie damals gelebt?

Nachdem wir in Nin angekommen waren, merkte ich, dass ich in Senj, wo wir zuvor unsere Zeit verbracht hatten, das Kabel zum Aufladen meines Handys vergessen hatte. So eine dumme Unachtsamkeit von mir, dachte ich und hoffte mit Bangen, dass ich in den nächsten paar Tagen keinen wichtigen Anruf verpasste. Mir war nicht ganz wohl ohne meinen ständigen Begleiter. Nach zwei Tagen schaltete sich das Gerät dann aus. Und ich war plötzlich nicht mehr erreichbar. Aus der Welt — sozusagen! Der Urlaub verging wieder mal viel zu schnell und bald saßen wir auch schon wieder im Auto und fuhren gen Norden. Und wieder kamen wir nicht um die endlosen Warteschlangen aus Blech herum. Das Wetter war sehr schön und die Sonne begleitete uns bis kurz vor Würzburg. Da begann es wie aus Kübeln zu schütten. Ein bekanntes Bild! Wir sind wieder zuhause, dachte ich still in mir. Wir kamen wieder spät in der Nacht zuhause in Frankfurt an.

Daheim sah alles so aus, wie wir es vor unserer Abfahrt hinterlassen hatten. Nur das Telefon blinkte uns aus der hinteren Ecke des Wohnzimmers unentwegt an. Es befanden sich Anrufe auf dem Anrufbeantworter. Am nächsten Tag leerte ich erst einmal mein E-Mail-Postfach, in dem sich so einiges Wichtige und Unwichtige angesammelt hatte. Auch der Briefkasten war übergequollen — meist befand sich aber nur Reklame darin. Als ich meinen Koffer leerte, fand ich ganz unten auf dem Kofferboden meine Armbanduhr wieder. Ich hatte sie also nicht verloren! Ich freute mich. Auch mein Handykabel bekam ich in den nächsten Tagen wieder zurück. Alles war wieder bereit. Aber ich war schon ein wenig darüber verwundert, dass meine sonst so unentbehrlichen Begleiter sich beinahe während der gesamten Urlaubszeit verselbstständigt hatten und nun wieder wie selbstverständlich hier auftauchten. Es war gut so, dachte ich. Die Welt ist ja ganz gut auch ohne mich ausgekommen.

Antonia Tomljanović-Brkić

ESSEN I MÜLHEIM

Kardinal Bozanić pohodio misije

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u pratnji premeta Vladimira Stankovića pohodio je u subotu 3. i nedjelju 4. srpnja hrvatske katoličke misije Mülheim i Essen u Ruhrskom području u Njemačkoj, gdje je potvrđenima podijelio sakrament potvrde. Subotnje slavlje u Mülheimu služeno je u prostranoj njemačkoj župnoj crkvi koju je tamošnja biskupija zajedno sa župnim dvorom i velikim dvorištem dala našoj misiji. U koncelebraciji su uz voditelja misije o. Bernarda Rubinića bili i franjevci trećoreci o. Stjepan Mikulan iz Duisburga i o. Božo Rimac iz Gelsenkirchena, splitski franjevac o. Mato Puđa iz Leverkusena i bosanski franjevac Marko Jukić iz Moersa. Potvrđenici i prvopričesnici bili su kao vijenac oko oltara, a brojni su vjernici ispunili crkvu. Premda su bile dvije različite svečanosti, kardinal je uspješno povezao potvrđenike i prvopričesnike, koji su se posebno obradovali što njihovu slavlju predsjedava zagrebački nadbiskup.

Kardinal Bozanić rado se odazvao i pozivu voditelja HKM Essen

Stjepana Penića, jer je još kao krčki biskup ondje jednom dijelio sakrament potvrde. Ovaj je put i kao zagrebački ordinarij htio posjetiti svećenika Zagrebačke nadbiskupije župnika Penića, koji već 27 godina djeluje u Essenu. Župnik ga je izvijestio o pastoralu stranaca u tom dijelu Njemačke, o planovima da se neke naše misije fuzioniraju, o otpuštanju više naših socijalnih djelatnika pri essenskom Caritasu te o pastoralnom radu s više od 400 hrvatskih obitelji s kojima on i redovnice održavaju veze. Kardinal je bio posebno zadovoljan dostojanstvenim slavljem u prostranoj crkvi sv. Tome, kojem su uz župnika Penića osobito pridonijele dugogodišnje pastoralne suradnice s. Alis Lovrić i s. Fanita Jukić iz Družbe sestara Služavki Maloga Isusa. Na kraju mise prelat Stanković zahvalio je svima koji su godinama prikupljali i

Sakrament potvrde podijelio je kardinal Bozanić. Na slici s potvrđenima iz HKM Essen.

Slika: IKA

slali veliku humanitarnu pomoć u republike Hrvatsku i BiH. Početak hrvatskog dušobrižništva u tom dijelu Njemačke seže u daleku 1942. godinu, kada je tadašnji zagrebački nadbiskup bl. Alojzije Stepinac poslao svećenika dr. Vilima Nuka u Essen da organizira dušobrižništvo za brojne hrvatske radnike. Godine 1956. u Essen je došao zagrebački svećenik Franjo Lodeta. U njegovo je vrijeme osnovana Hrvatska katolička misija i izgrađena kapelica koju je ukrasio Ivo Dulčić. Iz essenske misije razvile su se još i misije u Duisburgu, Gelsenkirchenu, Mülheimu, Bochumu i Lüdenscheidu. IKA

GRAB

Trideseta obljetnica svećeništva

Delegat fra Josip Bebić proslavio je 21. srpnja zajedno s kolegama fra Josipom Klarićem (HKM Mainz), fra Ivanom Križanovićem (Geretsried), fra Duškom Boticom (Grab), fra Jakovom Udovičićem (Imotski), dr. fra Marijanom Vugdelijom (Split), fra Brunom Pezom (Sinj), fra Mirkom Marićem (Sinj) i fra Ivanom Jukićem (Staševica) u župi Grab kod Sinja tridesetu obljetnicu misništva. Slavlje je započelo misnim slavljem u župnoj crkvi, a nakon toga druženje je nastavljeno u Svilaji. ■

LORETO

Međunarodni susret o selilaštvu

O 25. srpnja do 1. kolovoza u Loretu se održao 7. međunarodni susret o selilaštvu, koji su organizirali Misionari sv. Karla, odnosno oci skalabrinci. Središnja tema ovogodišnjeg susreta je glasila „Selioci, građani nove Europe — kretanje i prava“.

Predsjednik Papinskog vijeća za dušobrižništvo selilaca i putnika kardinal Stephen Fumio Hamao, osvrnuvši se u razgovoru za Radio Vatikan na stanje selilaca nakon proširenja Europske unije, izrazio je bojazan kako bi ono moglo još jednom oštetiti selioce. „To proširenje predviđa također povećanje građanskih

prava, borbu protiv siromaštva i zapostavljanja, te zaštitu prava doseljenika, no barem u početku, moći će kružiti samo trgovačka roba i kapital, ali ne i osobe. Poljaci, Mađari, Slovaci i drugi neće se moći slobodno kretati u potrazi za poslom u zemljama povijesne Europske unije barem tijekom dvije godine, jer, kako se tvrdi, protok doseljenika može poremetiti tržište rada. Tako bi selioci, i u ovome povijesnom trenutku, opet mogli biti podložni gospodarskim utjecajima“, kazao je kardinal te potom istaknuo kako je vrlo važno da se ulazak u zemlju i dopuštenja za boravak stranim radnicima ne utvrđuju

NORVEŠKA

Hrvat generalni vikar biskupije Oslo

Biskup Osla mons. Gerhard B. Schwenzer nedavno je imenovan generalnim vikarom za biskupiju Oslo voditelja Hrvatske katoličke misije u Oslu vlč. Berislava Grgića. I ubuduće prvotna dužnost vlč. Grgića ostaje dušobrižnički rad za Hrvate u toj zemlji. ■

isključivo prema ekonomskim kriterijima, pri čemu se potpuno isključuje humanitarni i solidarni aspekt.“ Takvi kriteriji kompromitiraju mogućnost spajanja obitelji, kao i procesa integracije“, ustvrdio je kardinal Hamao, koji je, govoreći o zalaganju Crkve u korist selilaca, istaknuo utemeljenje posebnoga Povjerenstva za selilaštvo, koje djeluje u sklopu Vijeća europskih biskupskih konferencija, a koje je nedavno ponovno upozorilo na glavne probleme selilaštva u Europi. IKA

FREIBURG Svečanost sakramenta potvrde

U nedjelju 11. srpnja, mons. dr. Mile Bogović, biskup gospićko-senjski u crkvi Srca Isusova u Freiburgu zajedno s voditeljem misije fra Alojzijem Duvnjakom, fra Ivanom Toljem, članom Hercegovačke franjevačke provincije koji uz studij na sveučilištu svesrdno pomaže u radu misije i fra Mirom Jeleševićem, članom franjevačke provincije Bosne srebrenne, također studentom na rimskom i freiburškom sveučilištu, pred prepunom crkvom, predvodio je euharistijko slavlje i šesnaestorici djevojaka i mladića podijelio sakrament potvrde.

U propovijedi biskup Bogović je mlade potvrđenike usporedio s cvijećem kojega su mu oni na početku mise uz srdačnu dobrodošlicu predali. Kada voće u proljeće cvjeta, za očekivati je da će jesen donijeti obilje plodova. Padne li snijeg ili mraz cvijeće je uništeno i ne donosi ploda. Biskup je mlade pozvao da čuvaju svoje cvijeće, svoju mladost i da donesu plod. Mnoge su opasnosti koje poput mraza i snijega vrebaju na mlade i teško je čuvati cvijeće od leda. Uz pomoć roditelja i kumova te snagom sakramenata potvrde moguće je prevladati sve poteškoće i donijeti

plodove. Biskup je mlade pozvao da budu otvoreni za druge i da im pomažu poput milosrdnog Samaritana. „Pomagati drugima znači istodobno pomagati sebi samom.“ Ukazao im je na bezbrojne žrtve koje je podnio hrvatski narod kroz povijest da bi stekao i očuvao svoju slobodu. Posvjestio im je ljubav i trud njihovih roditelja te ih pozvao da i oni prevzimaju odgovornost za društvo u kojem žive.

Na kraju euharistijskog slavlja fra Alojzije je biskupu Bogoviću predao ček od 5000 eura kao doprinos Hrvata katolika iz Freiburga i okolice za izgradnju crkve Hrvatskih mučenika na Udbini.

Stjepan Herceg

STUTT GART Potvrda i „pjevana propovijed“

U Hrvatskoj katoličkoj misiji u Stuttgartu, u subotu 26. lipnja, u crkvi sv. Eberhardta, upriličena je svečanost podjele sakramenta potvrde mladim potvrđenikima, koje je za taj sakrament pripravljaio župnik i voditelj misije fra Nedjeljko Brečić. Pedesetorici mladih Hrvata sakrament potvrde podijelio je vojni biskup mons. Juraj Jezerinac. U koncelebriranom misnom slavlju kao suslavitelji bili su također pastoralni djelatnik u misiji fra Ivan Čugura i kancelar Vojne biskupije don Anđelko Kačunko. U prigodnoj propovijedi mons. Jezerinac objasnio je najprije značenje mazanja potvrđenika sv. uljem i riječi „pe-

čat“ koju biskup izgovara u sakramentalnoj formuli. Potom je mladima posvijestio opasnosti i izazove s kojima se susreću u suvremenoj kulturi, koja svima kroz medijske sadržaje nudi i nameće svoje „duhovske darove“, istaknuvši osobito pogubnu pošast droge i spolne neurednosti. Istaknuvši mladima važnost sakramenta potvrde, kojim dobivaju status zrelih kršćana, potaknuo ih je na hrabro svjedočenje kršćanske posebnosti u sredini u kojoj žive te ih osobito ohrabrio za ustrajno druženje i aktivnosti u misiji, gdje se kroz različite sadržaje trajno radi na njegovanju hrvatskoga i katoličkog identiteta, ko-

jim ćemo svi zajedno moći dati doprinos budućoj Europi, kao složnoj zajednici naroda različitih kultura, rasa i religija.

Sutradan, u nedjelju 27. lipnja, misijski župni zbor je na glavnoj misi u crkvi sv. Eberhardta na završetku „radne sezone“ prije odlaska članova zbora na godišnji odmor priredio svečanost zahvale Gospodinu za uspješnu djelatnost. Posebnost te „priredbе“ i iznenađenje nazočnim vjernicima bila je u formi „pjevana propovijedi“. Naime, zbor je nakon navješćaja evanđelja sišao s kora i pod vodstvom voditeljice s. Nevenke Tadić pred oltarom izveo prikladan „misni koncert“ protkan meditativnim tekstovima.

Anđelko Kačunko

MÜNCHEN Misijska ljetna proslava

Pred odlazak na ljetne praznike i zasluženi odmor za mnoge hrvatske obitelji koje žive u Münchenu, tamošnja Hrvatska katolička misija je 17. srpnja pripremila ljetno slavlje na poznatom sportskom igralištu TSV München-Solln. Okupilo se oko 2.500 Hrvata. Uz velikodušnu potporu Pile Čirka koji ima u zakupu restoran u sklopu tog sportskog centra bili su to ugodni sati provedeni u zajedništvu, opuštanju, sportskim i kulturnim priredbama. Pozdravnu i zahvalnu riječ uputio je nazočnima voditelj misije fra Tomislav Dukić, a kroz program je vodio đakon Mate Kutleša. Nastupale su dječje folklorne skupine pod vodstvom Marije Šibenik, tamburaški sastav kojeg predano vodi Gabrijel Valo, a kla-

pa „Croatia“ izvela je hrvatske pjesme. Uz razna natjecanja održala se i ženska nogometna utakmica čija namjera nije bila dokaz umijeća, nego pružiti radost drugima i sebi. Posebno zanimljiva bila je nogometna utakmica između svećenika iz domovine Hrvatske, BiH, i onih koji djeluju u Njemačkoj, te F.C. „Croatie“ iz Münchena. Upriličen je i blagoslov vozača i vozila. S obzirom na mnoge pogibe na cestama u domovini i izvan nje fra Tomislav je predvodio molitve, a svi nazočni sudjelujući u njima, molili su Boga da pomogne i skrene oholost na milosrđnost, nestrpljenje na uvidavnost

i razumijevanje, sramotne psovke na uljudnost i zahvale. Sudionici proslave imali su prilike pogledati četiri razna primjerka modela te staviti svoj prijedlog za kip bl. Alojzija Stepinca koji će biti izrađen i postavljen ispred kapele Hrvatskog doma u Münchenu.

Barica Barbara Lorenz

AUSTRIJA

„Napretkova“ ljetna škola njemačkog jezika

Hrvatsko kulturno društvo „Napredak“ i ove je godine organiziralo šestu po redu ljetnu školu njemačkog jezika u Beču. Taj studijski boravak i projekt prvotno je namijenjen studentima stipendistima „Napretkova“ fonda za stipendiranje đaka i studenata „Ivo Andrić — Vladimir Prelog“. Škola je i ove godine počela 25. srpnja, a trajala je do 20. kolovoza. Valja spomenuti da su uz veli-

ki angažman predsjednika „Napretkove“ podružnice prof. Filipa Zlošića prikupljena znatna financijska sredstva koja su omogućila jednomjesečni studijski boravak za dvadesetak studenata iz Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske. Studenti su već tradicionalno uz svoje studijske obveze bili u mogućnosti posjetiti znamenitosti Beča te su se susreli i s predstavnicima važnijih tvrtki i institucija

na području Beča. Važno je spomenuti da su studenti i ove godine imali čast između ostalog posjetiti veleposlanstva Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske u Beču.

Ljetna škola njemačkog jezika samo je jedna od aktivnosti HKD „Napredak“ koja se i ove godine organizira kao plod i višegodišnje suradnje podružnice u Beču i središnjice „Napretka“.

GRČKA

Hrvatska ukupno 44. na Olimpijadi

Hrvatska je na svojim najuspješnijim lgrama od samostalnosti, sa zlatom (rukometaši), dva srebra (Draganja, braća Skelin) i dvije bronce (Pešalov, par Ljubičić/Ančić), na kraju zauzela 44. mjesto na ljestvici osvajača odličja. To je službeni poredak, u kojem je presudan broj zlata. Gleda li se, pak, samo ukupan broj medalja, hrvatski je plasman još bolji — 42. mjesto. Od 202 države sudionice 75 ih je osvojilo odličja, a uvjerljivo je najuspješniji SAD.

Nikolaj Pešalov osvojio je prvo odličje za Hrvatsku na Olimpijskim igrama u Ateni. U kategoriji do 69 kilograma hrvatski dizač utega osvojio je brončanu medalju s podignutih 337.5 kg. U finalu na 50 metara slobodno mladi splitski plivač Duje Draganja osvojio je

drugo mjesto, zaostavši za olimpijskim pobjednikom, Amerikancem Garryjem Hallom Jr. samo jednu jedinu stotinku sekunde te je tako osvojio srebrnu medalju. U maratonskom susretu, koji je trajao četiri sata, Ljubičić i Ančić pobijedili su Indijce Mahesha Bhupatija i Leandra Paesa sa 7:6 (6), 4:6, 16:14 i osvojili brončanu olimpijsku medalju. Braća Siniša i Nikša Skelin su u finalu utrke dvojaca bez kormilara u cilj ušli kao drugi te tako osvojili srebrno odličje. U finalu rukometnog turnira hrvatska reprezentacija pobijedila je Njemačku 26:24 te nakon naslova svjetskog prvaka osvojila i olimpijsko zlato (zadnja stranica „Žz“: s dočeka hrvatskih olimpijaca na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu, 31. kolovoza).

A.B.

U SPOMEN

Anda
Ćosić
r. Pejić

U ponedjeljak 7. lipnja nakon duže i teške bolesti u bolnici u Bad Nauheimu je preminula uzorna vjernica Anda Ćosić r. Pejić. Nedavno je sa svojim mužem Franjom proslavila 50. obljetnicu sretnoga bračnog života. Rodili su sedmero djece, od kojih je šestero živih, a koji su ih obdarili s dvanaestero unučadi. Anda je rođena u Smionici u Jajcu 2. veljače 1934. U Njemačkoj je sa suprugom Franjom, koji na području Hanau radi od 1969. godine, proživjela sve godine Domovinskog rata, jer joj je obiteljska kuća u Jajcu uništena. Bila je uzorna vjernica i redovito je sudjelovala u HKM Hanau na misnim slavljinama. Pokopana je u subotu 12. lipnja u obiteljskoj grobnici u Vukičevcima kod Jajca.

M.K.

OBAVIJESTI

Susret zborova djece i mladih

iz hrvatskih katoličkih misija održat će se u nedjelju 17. listopada u crkvi Dreifaltigkeit (Presv. Trojstva) u Rüsselsheimu s početkom u 12.00 sati.

Susret mješovitih crkvenih zborova

iz hrvatskih katoličkih misija održat će se u nedjelju 14. studenoga u katedrali sv. Bartolomeja u Frankfurtu na Majni.

Nova adresa

Katoličko društva za socijalnu službu u Mönchengladbachu (Katholischer Verein für soziale Dienste) odnedavno ureduje na novoj adresi: Waisenhausstr. 22 c, 41236 Mönchengladbach; tel. (02166) 1 30 97 41, fax. (02166) 1 30 97 18; primanje stranaka: ponedjeljkom od 15 do 17 sati i prema dogovoru. Stranke se primaju još i na adresi: Sozialdienst katholische Frauen; Kirchplatz 5; 41061 Mönchengladbach; uredovno vrijeme: utorkom od 15 do 17.30; petkom od 09 do 12.00 sati.

Ispravak

U „Žz“ br. 7-8/2004. na str. 18 u tekstu „Područni susret hrvatske katoličke mladeži u Moersu“, treći stupac, 13 red odozgo, pogreškom je otisnuto ime Ivan Penezić. Trebalo je stajati Ivan Petković.

SARAJEVO

Rezolucija HSK-a o BiH i hrvatskom narodu u njoj

Glavni odbor Hrvatskoga svjetskog kongresa (HSK) održao je sastanak od 5. do 8. srpnja ove godine u Sarajevu. Na sastanku je donesena Rezolucija o Bosni i Hercegovini i hrvatskom narodu u njoj u kojoj se između ostalog kaže:

Bosna i Hercegovina (BiH) i odgovornost Zapada. U današnjim okolnostima BiH kao pravna država može jedino sretno zaživjeti ako sva tri naroda u njoj izgrade svoju suverenost i pravno imadnu nedvojbene mogućnosti njegovanja i čuvanja svojih nacionalnih i pokrajinskih vrijednosti. Tek kao takva BiH će moći naći svoje mjesto u raznolikosti ujedinjene Europe. Dosadašnji postupci i postignuća predstavnika Meunarodne zajednice u BiH, čini se, nijednom narodu, a zasigurno ne hrvatskom, nisu donijeli sigurnost u trajni napredak. Zapad snosi veliku odgovornost za nespriječeni rat u BiH kao i do danas za neučinkovite i nedemokratske odnose u državi. Daytonski sporazum zaustavio je rat, ali se pokazao manjkavim i lošim za funkcioniranje države. Gaženje prava bilo kojeg naroda ili svako nastojanje oko stvaranja unitarne BiH, bilo na razini države ili Federacije, označava polaganje temelja nekom novom sukobu u toj napaćenoj zemlji.

Švicarski i/ili belgijski model za BiH. HSK kao najjača hrvatska meunarodna organizacija Hrvata i njihovih potomaka izvan Republike Hrvatske i BiH, podržat će svako rješenje za BiH o kojem se slobodno dogovore sva tri naroda. Sa svoje strane predložimo da se u traženju konačnog rješenja temeljito razmotri švicarski kantonalni i belgijski regionalni model. Ozbiljno nam se čini da bi se oni mogli na zadovoljstvo sva tri naroda uspješno primijeniti, samo što bi se uz tomošnje uvažavanje jezične i vjerske pripadnosti, u BiH uvažavala i ona nacionalna.

Nedemokratski i nasilni postupci. Nasilni postupci Meunarodne zajednice ili oni koji diskriminiraju bilo koji narod u bilo kojem pogledu, ne doprinose općem dobru ni izgradnji povjerenja me u gra anima BiH. Prema hrvatskom narodu u BiH cijeli je niz takvih postupaka za koje se Meunarodna zajednica treba ispričati i što prije ih ispraviti: ograničavanje hrvatskog medijskog prostora, gušenje hrvatskih školskih ustanova i programa, nanošenje štete hrvatskim poduzećima i privatnom vlasništvu nasilnim postupcima, toleriranje asimilacije Hrvata, neprofesionalni i montirani sudski procesi, namećanje nedemokratskih izbornih pravila, brisanje le-

galno izabranih zastupnika, zabranjivanje nacionalnih simbola, nepravедna raspodjela sredstava iz raznih fondova, jednostrano i krivo portretiranje Hrvata u službenim izvješćima meunarodnih tijela i sl. Takvo ponašanje Zapada više nas podsjeća na bivšu jugoslavensku diktaturu nego na demokraciju kojoj težimo.

Zaustavljanje iseljavanja i programi povratka. Ovdje ističemo hitnu nužnost poduzimanja gospodarskih i političkih mjera za zaustavljanje iseljavanja Hrvata iz BiH i za osiguravanje povratka na vlastita ognjišta. Kao primjer, zlokobno je da se od oko 220.000 prognanih Hrvata samo s područja Banjalučke biskupije, dosad vratilo svojim kućama tek 11.000. Upozoravamo da su bosanskohercegovački Hrvati od pamtivijeka i u navalama najgorih osvajača uspjeli sačuvati granicu zapadne kulture. Nedopustivo je da nas se danas pod grubim protektoratom demokratskog Zapada zatire i kulturne granice nasilno sužavaju.

Građani BiH u inozemstvu. Vrijeme je da vlasti BiH osiguraju na državnoj i nevladinoj razini institucije koje će sustavno voditi brigu za svoje građane izvan BiH, te razmotre pravne mogućnosti njihovih predstavnika u parlamentu BiH. Oni bi zastupali zajedničke interese BiH i njezina izvan-domovinstva, ali i prenosili najbolja iskustva iz zemalja gdje žive.

Žrtve Haaškog suda. HSK od početka načelno podupire instituciju Haaškog suda, ali i prosvjeduje protiv nekih postupaka prema Hrvatima. Hrvati u BiH najviše su stradali za vrijeme zadnjeg rata, i to toliko da ih je danas u BiH ostalo samo oko 50% od predratnog broja. Nedvojbeno je da krivci na svim stranama svijeta moraju odgovarati za ratne zločine, ali je strašno da Haaški sud, očito iz političkih razloga, najviše insistira na hrvatskoj krivnji, nepravédno je mjeri i stalno nam svojim aktima niječe pravo na samoodbranu. Dovoljno se prisjetiti smrtno visokih kazna pojedincima, pa dosad osmorice(!) Hrvata koje su morali iz Haaga pustiti kućama jer su im se optužnice pokazale bez osnove ili najnovijeg slučaja druge osmorice Hrvata koji su se dobrovoljno predali Haaškom sudu. Stoga u ime pravde zahtijevamo a) da se iz Haaškog suda izbace svi

elementi političkih su enja i naginjanja izjednačavanju krivnje na svim stranama, b) da se konačno osiguraju odštete za nevine ljude koji su javno proglašeni ratnim zločincima i ležali u zatvoru dok su im obitelji nesnosno patile, c) da se pritvorenima omogući brz početak su enja, a ako to nije moguće, da im se omogući čekanje s enja na slobodi. Molimo Vlade RH i BiH, da službeno zatraže od Haaškog suda da osu enici s pravomoćnom presudom mogu izdržavati kazne u svojoj zemlji. Ne isprave li se hitno ove nepravde, uistinu će biti opravdano podizati spomenike žrtvama Haaškog suda.

Apeli i podrške. Apeliramo na hrvatske vlasti u BiH da se odlučnije zauzimaju za hrvatske interese, na Vladu RH da prema svojim ustavnim obavezama vodi veću i sustavnu brigu za Hrvate u BiH, a pozivamo poslovno uspješne i moćne Hrvate izvan domovine, me u njima i one okupljene u nedavno uspostavljenoj „Grupi 100“ u SAD-u, da svoja ulaganja okrenu i prema BiH. Podržavamo vodstvo Katoličke crkve u BiH, posebice Biskupsku konferenciju i franjevačke provincijalate u Sarajevu i Mostaru, u borbi za ljudska i narodna prava Hrvata i drugih naroda, za očuvanje i promicanje kršćanskih vrijednosti i zapadne kulture u BiH.

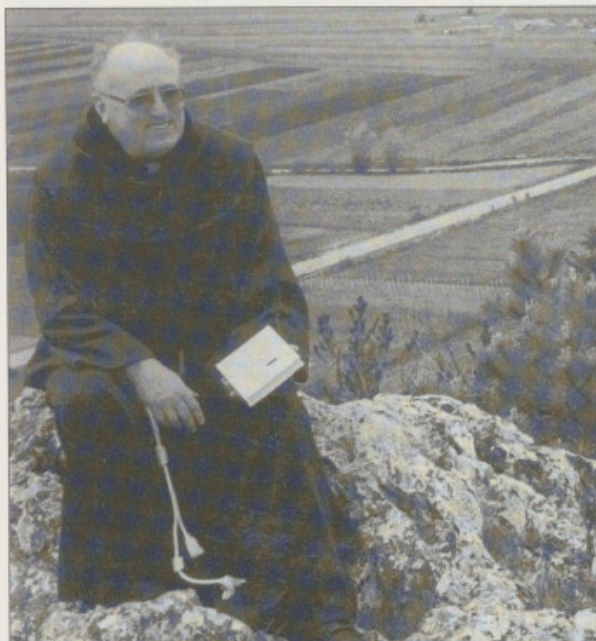
60-a obljetnica Bleiburga. Dogodine je 60-a obljetnica najveće hrvatske tragedije u povijesti, žrtava Bleiburga i Križnog puta. Uz hrvatske, pozivamo i muslimanske vlasti, udruge i pojedince na ovu komemoraciju u Bleiburg u svibnju 2005. godine, jer tamo je stradalo (prema najnovijem istraživanju imama I. Bešića) i oko 50.000 Muslimana.

Nužnost tolerancije i pomirenja. Koliko god to teško i mučno bilo, za žrtve posebice, pozivamo vlasti, gra ane i medije BiH, da još više rade na toleranciji i pomirenju me u narodima. Vrijeme je da se ukloni kompleks i tabu nacionalnog na svim razinama. Mislimo na nacionalno u zdravom i obogaćujućem smislu, sve do korektnih susjedskih, pa i prijateljskih odnosa. BiH, kao i ujedinjena Europa, može napredovati jedino kao zajednica raznolikih nacionalnih i pokrajinskih posebnosti i vrijednosti.

U ime HSK-a,
prof. dr. Šimun Šito Ćorić, predsjednik

Tihomir Krunoslav Grgat svećenik, redovnik

Svećenik franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja o. Tihomir Krunoslav Grgat umro je u srijedu 7. srpnja u franjevačkom samostanu sv. Mihovila u Münchenu, u 67. godini života, u 49. godini redovništva i 39. godini svećeništva.

Fra Tihomir Krunoslav rođen je 6. lipnja 1938. u Otoku kraj Sinja. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, klasičnu gimnaziju u Sinju i Makarskoj, a filozofsko-teološki studij u Makarskoj. U franjevački red stupio je 1956. na Visovcu, a vječne zavjete položio je 1962. u Makarskoj. Za svećenika je zaređen u Makarskoj 1965. godine. Kao mladi svećenik fra Tihomir je najprije vršio službu župnoga vikara u župi Gospe Sinjske u Sinju (1965.—1966.) i u župi Gospe Karmelske u Runoviću (1966.—1968.), a zatim i službu župnika u župi sv. Barbare u Zaostrogu (1968.—1970.) i u župi sv. Mihovila u Promini (1970.—1971.). Nakon pet godina pastoralnoga iskustva, imenovan je katehetom studenata (1971.—1974.) i župnikom u župi Gospe od Zdravlja u Splitu (1974.—1979.). Fra Tihomir bio je član provincijskoga Vijeća za duhovni život i, dok je živio u Zaostrogu, bio je zamjenik upravitelja i duhovnik Instituta za braću u samostanu u Zaostrogu. Od 1979. postaje dušobrižnikom za naše radnike u Njemačkoj, najprije u Münchenu

(1979.—1982.), zatim u Frankfurtu (1982.—1984.), Rüsselsheimu (1985.—1995.) i Giesenu (1995.—1997.).

Zbog narušenoga zdravlja, o. Tihomir povukao se iz dušobrižničke službe i nastanio u franjevačkom samostanu Sv. Gabrijela u Münchenu odakle je duhovno skrbio za hrvatske redovnice u nadbiskupiji München-Freising. O. Tihomir se uz pastoralni

rad bavio i spisateljskom djelatnošću te objavio monodramu „Filip Pržina Bauštelac“, dva kraća putopisa po Rimu i Africi, zbirku pjesama „Iskaz“, više meditacija u „Mariji“, „Živoj zajednici“ i drugim listovima i časopisima, knjigu svjetovnih i duhovnih skladbi za klapsko i zbarsko pjevanje „Zrenik“ te svoj posebno poznati prvi roman „Cestak“.

Nakon mise zadušnice, koju je u crkvi Gospe Sinjske u Sinju u utorak 13. srpnja predvodio splitsko-makarski nadbiskup mons. dr. Marin Barišić u zajedništvu s provincijalom dr. fra Željkom Tolićem te s više od 150 svećenika, o. Tihomir je pokopan na mjesnom groblju sv. Franje u Sinju. Na sprovodu je bio i veliki broj redovnica i mnoštvo naroda Božjega.

Među brojnima koji su se oprostili od fra Tihomira bio je i delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić koji je kazao: „Dužnost mi je i obveza da se kao delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj oprostim od fra Tihomira (Krunoslava) Grgata u ime svećenika i pastoralnih suradnika i suradnica iz hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj te u ime predsjednika Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, dubrovačkog biskupa dr. Želimira Puljića i ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu mr. Pe-

re-lvana Grgića iz Zagreba. Ujedno u ime svih njih i u svoje osobno ime izražavam svoju iskrenu sućut ocu Provincijalu, fra Tihomirovoj najbližoj rodbini i časnim sestrama koje je godinama duhovno vodio. Iako smo znali za fra Tihomirove zdravstvene tegobe posljednjih godina, ipak nas je njegova smrt iznenadila.

Mi smo u hrvatskoj pastvi u Njemačkoj izgubili zacijelo pravoga dušobrižnika koji je nesebično godinama djelovao za dobro Hrvata katolika i širenja Božjega kraljevstva. Čitavim svojim bićem bio je zaokupljen oko Božje stvari te je sve činio iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Bio je zaljubljenik u prirodu, u kojoj je djetinjim očima otkrivao Božju blizinu i prisutnost. Stoga je često organizirao i izlete te tako sebi i drugima pokušao pomoći oko otkrivanja Božje blizine. Nije to ni čudo, jer je od djetinjstva otkrivao tu ljepotu na rodnoj Cetini i krškoj Kamešnici. Rado je pomagao i drugim dušobrižnicima: propovijedao, držao duhovne obnove, a svojim gromkim glasom obogaćivao je liturgijska slavlja i pobožnosti.

Promatramo li liturgiju kao 'Božju igru', onda sa sigurnošću možemo reći da je fra Tihomir u njoj s velikom radošću sudjelovao, a to je dolazilo do izražaja i u njegovu svakidašnjem životu. Kao rijetko tko znao je ostvariti sklad između rada i razonode i time je obogaćivao sve nas koji smo živjeli zajedno s njime. Nije se mogao zamisliti svećenički ili redovnički susret u kojem on nije, bilo pjesmom, ili kojom društvenom igrom, drugima donosio radost. Takvo ozračje je stvarao i u samostanu sv. Gabrijela.

Posebno su ga veselili odlasci u Cetinsku krajinu, gdje je punio svoje 'životne baterije' za djelovanje u svećeničkom radu. Zacijelo na kraju možemo reći da je fra Tihomir bio pravi svećenik i radosni mali brat sv. oca Franje. Njegovim odlaskom izgubili smo pravoga brata i prijatelja. Ali mi vjerujemo da njegov odlazak nije svršetak, nego početak novoga neraspadljivog vječnog života. Zahvaljujemo Bogu što nam ga je darovao i zahvaljujemo njemu za sve što je učinio za nas i hrvatski narod, poglavito u Njemačkoj.

Dragi brate Tihomire, neka ti Bog bude plać i počivao u miru Božjem na svojoj hrvatskoj grudi koju si neizmerno ljubio. Još jednom izražavam svoju iskrenu sućut!

IKA/AP

Suvremeni pristup Bibliji

|| „Suvremeni pristup Bibliji“, zbornik radova, Hrvatski dušobrižnički ured, Niz
|| „Diaspora croatica“, Frankfurt na Majni, 2004., 279 str.; cijena 13,00 eura. ||

Ovih je dana svjetlo dana ugledao peti po redu zbornik radova u izdanju Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni u nizu „Diaspora croatica“ pod nazivom „Suvremeni pristup Bibliji“. U toj hvalje vrijednoj knjizi dvojezično (hrvatski i njemački) na 279 stranica objavljena su predavanja o temi „Suvremeni pristup Bibliji“, koja je aktualizirana prošle godine početkom listopada u „Godini Biblije“ na godišnjem pastoralnom skupu hrvatskih svećenika, đakona, pastoralnih suradnika i suradnika iz Zapadne Europe u Bergisch Gladbachu kod Kölna.

Predgovor zborniku napisao je delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić, a u zborniku su uz predavanja dr. fra Tomislava Vuka iz Jeruzalema pod nazivom „Biblija u suvremenom svijetu“ i „Kako se Crkva služi Biblijom“, dr. s. Rebeke Anić iz Splita „Žene i Biblija“ te dr. Tončija Matulića iz Zagreba „Bioetičko pitanje u svijetlu objave“, objavljeni i brzojavi upućeni sa skupa Svetome Ocu u znak zahvale za njegove dosadašnje pohode Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini te 25. obljetnice njegova pontifikata, i nadbiskupu Josipu Bozaniću u povodu njegova uvrštenja u članstvo Kardinalskog zbora Svete Rimske Crkve, te na kraju u dodatku iscrpna Bibliografija za biblijski rad, naročito s djecom i mladeži koju je sakupio o. Vuk. Dr. Vuk ističe kako već sama činjenica da postoji toliko metoda, pristupa i „čitanja“ Biblije ukazuje na to da je ona prestala biti predmetom jedino religioznog interesa, te da se njome ne bave samo vjernici ili još uže samo teolozi i kler. Istaknuo je kako Bibliju čitaju i istražuju mnogi, ali s vrlo različitih vidova, koji ne moraju imati nikakve veze s vjerom i religijom, niti dakle s

kriterijima njezine interpretacije, a niti njihova interpretacija podliježe na bilo koji način sudu ili autoritetu crkvenog Učiteljstva. „Takvo stanje temelji se na pozitivnom gledanju i vrednovanju Biblije od strane 'svijeta'. Dakle s vida opće kulture. A to je

Dr. Matulić ističe kako svijest o grijehu izbija iz osobne vjere u Boga ljubavi, dobrote i milosrđa, jednom riječju — vjere u Boga za nas. „Biblijskoga Boga kršćani smiju zvati i zovu svojim Ocem. To nas je poučio Gospodin naš Isus Krist. Prema tome,

nezamislivo je da bi kršćansko rješavanje 'bioetičkog pitanja' moglo biti s ičim drugim tako intimno, štoviše, nerazdruživo povezano kao s pitanjem o Bogu Gospodina našega Isusa Krista.“

Predavači, birani po vrsnosti i stručnosti, piše delegat o. Bebić u predgovoru zbornika, svojim su predavanjima uspjeli zainteresirati sudionice i sudionike skupa, njih oko 150 iz osam europskih zemalja, što potvrđuju vrlo živi razgovori vođeni izvan službenoga programa skupa. Skupu su također pribivali i dubrovački biskup, predsjednik Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine dr. Želimir Puljić i pomoćni kölnski biskup Norbert Trelle.

omogućeno baš time što je ona prestala biti isključivim monopolom židovskih i kršćanskih vjerskih zajednica i njihova interesa, potreba i svjetonazora.“

Dr. s. Rebeka Anić posebno ističe znanstveno razračunavanje žena s tumačenjima Biblije koja su imala svrhu održati drugotnost i podređenost žena te napominje kako su tumači Biblije kroz povijest bili uglavnom muškarci.

„Velike žene Biblije gotovo se redovito uzima kao dokaz da žene mogu djelovati ako to žele i u patrijarhalnim strukturama, dakle koristi ih se kako bi se potkrijepio stav da nisu potrebne promjene struktura i odnos prema ženama.“

„Ovaj zbornik priredili smo u prvome redu zato da ono što je na susretu rečeno trajno sačuva i učinimo dostupnim svima koji su za promatranu problematiku na bilo koji način zainteresirani, a takvih, uvjeren sam, nije malo.“ Za nadati se da će svi oni koji žele pristupiti Bibliji na suvremen način u zborniku pronaći dovoljno znanstveno utemeljenog sadržaja, a njegovim objavlivanjem istovremeno na hrvatskom i njemačkom jeziku ta sve aktualnija tematika tako postaje bliža ne samo hrvatskim već i njemačkim čitateljima i znanstvenim djelatnicima. U tom smislu skladno se uklapa i vrlo uspješno rješenje korica zbornika autorice Romane Kašaj. A. P.

XX. SVJETSKI DAN MLADEŽI — KÖLN 2005.

Organizacijski problemi i iščekivanje

Ljetni praznici bili su donekle i praznici i kad je u pitanju priprava za Svjetski dan katoličke mladeži u Kölnu 2005. Nekih posebnih novosti nema. Križ mladih putuje dalje po Njemačkoj. Pojedine biskupije priređuju biskupijske susrete mladih, popraćene raznim manifestacijama. Ipak jedna vijest naišla je sredinom kolovoza na čuđenje i neraz-

zivog materijala zaostalog iz Drugoga svjetskog rata, pa bi održavanje susreta na tom mjestu ugrozilo mnoge živote. Organizatori susreta grozničavo traže novu lokaciju.

Njemački domaćini imaju problema i sa smještajem mladih gostiju iz cijeloga svijeta. Biskupijska vodstva su već prije nekoliko mjeseci upozorila svoje djelatnike da dogodne ne

žna stvar. Rijetki će se odlučiti prekinuti svoj ljetni odmor radi susreta mladih. Zato rijetko tko odgovara pozitivno na upite u vezi s tim. Čak će problem izbiti i sa smještajem u školama i javnim gradskim dvoranama. Ne samo zbog odmora, nego i zbog toga što se većina škola renovira i popravljaju upravo u ljetnim mjesecima za vrijeme školskih praznika.

Krajem ožujka ove godine mladi su nosili križ Svjetskoga dana mladeži kroz Sarajevo

umijevanje. Na mjestu, koje su vatikanski stručnjaci bili izabrali za središnje Papino slavlje svete mise i za vrhunac Dana mladeži, neće se moći slaviti vrhunac susreta, nego se traži nova lokacija. Odnekud su iz svojih zelenih skrovišta izišli predstavnici za zaštitu okoliša tvrdeći da će mnoštvo ljudi na tom mjestu uništiti bogatu a rijetku floru i faunu. Koliko god taj argument bio zelen, uskoro je naišao jedan drugi, ali uvjerljiviji. Pokazalo se naime da na predviđenoj lokaciji ima mnoštvo bombi i drugog eksplo-

Na mjestu, koje su vatikanski stručnjaci bili izabrali za središnje Papino slavlje svete mise i za vrhunac Dana mladeži, neće se moći slaviti vrhunac susreta, nego se traži nova lokacija. Odnekud su iz svojih zelenih skrovišta izišli predstavnici za zaštitu okoliša tvrdeći da će mnoštvo ljudi na tom mjestu uništiti bogatu a rijetku floru i faunu.

planiraju ljetne odmore u vrijeme održavanja susreta. Takvo upozorenje teško je međutim shvatiti njemačkim vjernicima koji bi trebali i u privatna prihvatilišta primiti mlade goste.

Susret se naime održava usred ljetnih godišnjih praznika, a poznato je da su praznici za Nijemce vrlo va-

Bog kojega je navijestio i svjedočio Isus Krist živi i danas u srcima mladih vjernika. Njegovu nazočnost oni će na Danu mladeži u Kölnu svjedočiti svojom mladošću, pjesmom, igrom, vjerom.

Sve to prate i financijske poteškoće, jer su troškovi organizacije takve mamutske manifestacije izuzetno visoki. Organizatori pokušavaju na razne načine privući sponzore i darovatelje, a biskupijske kase nemaju za to dovoljno novca u proračunu. Kad se zna da se u Kanadi još uvijek skupljaju dragovoljni prilozi po crkvama za otplatu dugova za zadnji susret mladih u Torontu, tada su financijske brige njemačkih organizatora opravdane. Inače, duhovna dimenzija pripreme za susret teče po planu i zasad bez problema. Mladi vjernici su već sada uzbuđeni očekujući nove poticaje za svoju vjeru i svoj život. Riječi vjere i ohrabrenja očekuju ne samo od Pape, biskupa i svećenika, nego i od svojih vršnjaka iz cijelog svijeta. U središtu susreta je svakako osoba i djelo Isusa Krista. Upravo njemu, Božjem Sinu i Spasitelju, prijatelju i bratu, dolaze se pokloniti mladi iz cijeloga svijeta. Svi problemi će se dotada ukloniti i zaboraviti, a u sjećanju će ostati veličanstveni prizori susreta, radosti, svjedočenja vjere. Bog kojega je navijestio i svjedočio Isus Krist živi i danas u srcima mladih vjernika. Njegovu nazočnost oni će svjedočiti svojom mladošću, pjesmom, igrom, vjerom...

T. G.

Slika: Arhiv „Svjetskoga dana mladeži“

Andeo poniznosti

Priredio: Jozo Župić

Njemačka riječ „demut“ dolazi od starovisokone-mačkog „diomuoti“, „dienstwillig“ (uslužan, pripravan, voljan služiti). Služenje u germanskom sljedbeničkom biću ima značenje „biti sluga, biti za nekoga trkač“. S tom riječju Germani su preveli latinsku riječ „humilitas“. Latinsku su riječ interpretirali na svoj način. Za njih je i poniznost u hrabrosti, služenju, služenju životu, zauzimanju za druge, trčanju za druge. U tom značenju zvuči spremnost zauzimanja za druge, a ne obaziranja na samoga sebe i svoje potrebe. Takvim tumačenjem nije pogođen biblijski pojam humilitas u svoj svojoj punini, nego samo jedan vid. Humilitas dolazi od humus, zemlja, tlo. Pod pojmom humilitas misli se na hrabrost, na prihvaćanje vlastite vezanosti za zemlju, na hrabrost izmirenja s vlastitom istinom, da smo uzeti od zemlje, da smo ljudi od krvi i mesa, s nagonima i životnim potrebama. Slijep je čovjek koji nema hrabrosti pogledati svoju vlastitu istinu. To nam pokazuje poznata pripovijest o izliječenju slijepca od rođenja kod Iv 9. Tu je čovjek od svoga rođenja slijep. Očigledno je proživio strašno djetinjstvo, te mu nije preostalo ništa drugo nego zatvoriti oči pred stvarnošću. Kako bi preživio, uredio je svoj vlastiti svijet. U sebi je sudio idealnu sliku protiv negativnih slika drugih. Ta idealna slika nije se slagala s njegovom vlastitom realnošću. Pred njom je morao zatvarati oči. Isus ga liječi, pljuje na tlo, na zemlju, na humus i pljivačkom dotiče zemljanu kašu. Tu blatnu kašu maže slije-pome po očima i kaže mu: „Ti si od zemlje uzet. Izmiri se s blatom koje je u tebi. Samo tako možeš opet vidjeti. Ti trebaš hrabrost za istinu, za svoju čovječnost, za svoju zemljanost. Tada ćeš s otvorenim očima moći ići kroz svijet.“ Poniznost kao hrabrost za vlastitu istinu, za monahe je znak prave duhovnosti. Tko je ohol na duhovnom putu, tko se

Andeo poniznosti stvorit će za tebe prostor u kojem će ljudi naći hrabrost, sići u svoju stvarnost, i isto se tako popeti do pravoga života.

stavlja nad druge ovladane čudljivošću i nagonima, taj još nije susreo svoju vlastitu istinu. Hermann Hesse prikazuje to u svojoj knjizi „Siddharta“ na fascinirajući način. Tu je Siddharta koji se najprije vježba u tvrdj askezi, ali se tada nasukao. Tada seli u svijet i živi svoje požude. Konačno je sit takvoga života i opet se povlači natrag. Na riječi najednom biva rasvijetljen. Tu vidi „čovjekoliku djecu“, kako se voze na lađi preko rijeke. Prije bi se nad njima uzdizao. Sada osjeća s njima. Osjeća duboko jedinstvo s njima. Sada je kao i oni. Suosjeća s njima i nada se. Nikoga ne osuđuje nego zna: za sve njih vrijedi veća ljubav, koja može promijeniti sve. Andeo poniznosti uzeo ga je u svoju školu i poučio da samo tada može iskusi-ti jedinstvo s ljudima i sa samim sobom, ako je spreman spustiti se do njih i do svoje vlastite istine. Ponizni ljudi nisu ljudi koji su sebe učinili malenima, koji izbjegavaju svaku zadaću, jer im se ne vjeruje. To nisu grbavi ljudi koji u krivoj podloznosti sami sebe obezvrjeđuju. To su ljudi koji imaju hrabrost za svoju vlastitu istinu i stoga skromno nastupaju. Oni znaju da su svi ponori svijeta u njima. Stoga ne sude nikoga. Budući se prigibaju zemlji svoje istine mogu postati anđeli poniznosti, te prigute i razbijene ljude uspravljati. Humilitas je također povezana s humorom. Ponizan čovjek je humorist. Nad sobom se može smijati. Prema sebi ima odstojanje. Opušteno može gledati na sebe, jer je sebe doživio onakvog kakav je, čovjek zemlje i čovjek neba, čovjek pogrešaka i slabosti i ujedno vrijedan i dragocjen. Želim da ti andeo poniznosti daruje hrabrost, da sebe prihvatiš i zavoliš u svojoj zemljanosti i čovječnosti. Tada će iz tebe izlaziti nada i pouzdanje za sve koje susrećeš. Andeo poniznosti stvorit će za tebe prostor u kojem će ljudi naći hrabrost, sići u svoju stvarnost, i isto se tako popeti do pravoga života. ■

DIJASPORSKI OKVIR

Olimpijsko rukometno zlato i gastarbajterske suze

Ni posljednji trenuci utakmice, pa ni kraj nisu ga toliko oduševili. Hrvatska je pobijedila Njemačku u rukomentom olimpijskom finalu u Ateni. „Ja čekam himnu i zastavu“, kaže sredovječni hrvatski gastarbajter. I kad je na red došlo proglašenje pobjednika, himna i zastava — prekrasna zastava naše male zemlje između zastava velesila Njemačke i Rusije — u njegovim očima zablistale su suze. Nije ih htio skrivati pred nazočnim društvom odraslih muškaraca... Tako su nas naši sportaši obradovali po tko zna koji put u posljednjih nekoliko godina. Oni su nam spašavali ponos i čast, kad god smo bili pritiješnjeni. Doslovce su nas vraćali u život. Za to im se ne možemo odužiti. Zapravo, malo

smo ih i slavili. I malo ih slavimo. Kad vidimo kako su nedavno slavili Grci osvajanje europskog nogometnog prvenstva, kako Nijemci i Amerikanci naveliko slave i najmanji sportski uspjeh svojih sportaša, onda smo mi skromni. Preskromni. I uvijek se nade spodoba, kako kod kuće, tako i vani, koji i to skromno slavljenje hrvatskih sportskih uspjeha brže-bolje označe nacionalističkom euforijom. Kao da smo mi Hrvati pretplaćeni na nacionalizam... A on tiho, bez pompe i galame, sa suzom u oku, slavi uspjeh svoje zemlje, svoje himne i zastave. Neizmjereno zahvalan domovini koja, usprkos skromnim mogućnostima, daje takve momke. Sportski uspjeh vraća i učvršćuje vjeru u

njegovu zemlju, koju je davno morao fizički napustiti, ali koju srcem i duhom nikada nije ostavio.

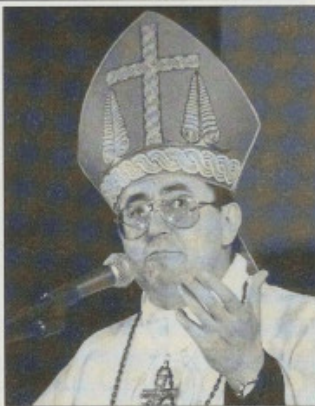
Oni mladi, rođeni ili odrasli ovdje, bez kompleksa nose ulicama njemačkih i svjetskih gradova najljepše sportske — kockaste — majice, izražavajući tako ljubav prema zemlji svojih roditelja te time na tipičan mladenački način iskazuju između ostaloga svoju nacionalnu pripadnost, ne isključujući i ne omalovažavajući nikoga. Tako je kockasta majica ravnopravna popularnim majicama s natpisima zemalja poput Brazila, Turske itd.

Dragi hrvatski sportaši hvala vam! Našu malu hvalu za vaš veliki trud neka vam iskažu gastarbajterske suze radosnice. T.G.

Natpastiri Crkve u Bosni i Hercegovini

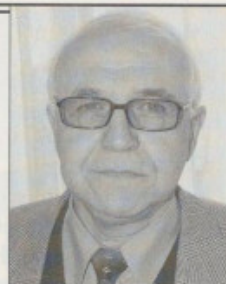
Rješenje pošaljite najkasnije do 3. listopada 2004.

Mariofil Soldo	Hormon nadbubrežne žlijezde	Banjalučki biskup (predsjednik BK BiH)	„Opti- mum“	Bolno, slabo mjesto (fig.)	Rijeka u Francus- koj	Zatva- rač, cifarslus	Austrija	Bivša te- nisačica Hingis	ledena svijeća, siga, le- denica	Zamr- ljati, za- mazati	Olaf Thon	Švedska	Umota- vati	Stvarati nered (fig.)
Kratka duhovito izražena misao		▽							Francuski fizičar G. Adolphe					
Derati, trgati							Polu- dragi kamen E. Stanić					Makarska	Engleska pjevačica Fox	
Mostar- sko du- vanjski biskup	▷										U ovo vrijeme Bug. pija- nisi Anton			
Slava iza D i N			„Račun“ Stroj za vuču vlakova			Doživjeti nesreću Glazbe- nik Soss								
Reda- telj, Lukas					Glumac Martinez Grad Iločana		Pismeni poziv Ilyica Zadro							
Otrovan alkaloid u jediću									Govoriti ikavski „Metar“					
Govorna osobitost nekog kraja										Slaven- ski pjes- nik, France				
Imenko od milja				„Očito“ Bilo koje						Veselko Tenžera			Urugvaj	Ručni dubi- nomjer
Turski pisac, Kemal										Koraćanje, hodaње				
Vremenski termin										Vrhbosanski nadbis- kup i kardinal (na sl.)				
Pomoćni sarajev. biskup					Malinov sok					Uvala, zaton				
Krotak, dobro- ćudan	▽									Na kraju točka na ...		„Ocean“ Glasnik, teklić		Potvrđ- na riječ
Glumica Ojdanić- Vilijac										Kratka biv. kome- sarijata u SSSR-u				
Francus- ki skla- datelj Maurice						Čaranje, čarob- njaštvo	Interna- cionalni teatarski instituit	Žensko ime	„Avan- ce“	Hrvatska valuta Tomo Sokata				
Kisik		„Alt“ Dio glave		Opoga- šatelj Dati se na ...										Pisac Ingolić
Srećko Badurina			Biti upu- ćen u što Glumica Vesna						Ljetna turistička ... Americij					
Grana medici- ne										Sedmi planet Čelist Majaron				
Pokloni						Nečist u žitu „Amper“						Norveš- ka	„Tona“ Glas goluba	
Riječni otoci				Turski odličnik Italija					Austral- ski divlji pas Dušik					
Sredstvo za odgr- tanje sni- jega						Jeziko- slovac, Vladimir						„Ujedi- njeni narodi“		

Novi zakon o pomoći za vrijeme nezaposlenosti

(Reforma Hartz IV — Arbeitslosengeld II)

Piše: Niko Radat

Posljednijih tjedana njemački mediji su puni napisa i komentara o reformi zakona o pomoći za vrijeme nezaposlenosti (Arbeitslosenhilfe) i socijalne pomoći (Sozialhilfe). Te dvije pomoći će se spojiti od 1. siječnja 2005. te će se naknada isplaćivati preko Agencije za rad — **Arbeitsagentur** (raniji **Arbeitsamt**) pod imenom **Arbeitslosengeld II** (dalje **ALG II**). Iako se traže izmjene toga zakona, početak će se primjenjivati, a Agencija za rad kao i „Sozialamt“ za one koji dobivaju socijalnu pomoć već su počeli slati obrasce na osnovu kojih će se od 1.1.2005. pomoć odobravati po novim propisima.

Pokušat ćemo, iako je to jako teško, ukratko pojasniti bitne odrednice novoga zakona, a pojedinosti može pojasniti Agencija za rad.

Tko ima pravo na ALG II?

Pravo na **ALG II** imaju svi oni koji su dobivali **Arbeitslosengeld** (od Nove godine **Arbeitslosengeld I**) najmanje 12 mjeseci (osobe preko 55 godina 18 mjeseci) kao i primatelji socijalne pomoći koji su sposobni raditi. **Arbeitslosengeld II** se neće obračunavati prema visini **ALG** nego su za sve iste sume tako da će oni koji su prije gubitka posla dobro zarađivali i dobivali pristojan **ALG** gubiti, a oni s manjim zaradama će sada dobivati više. Visina **ALG II** za samca iznosi **345 eura** plus stanarina (**Miete und Nebenkosten**), ako ona ne prelazi prosjek stanarina grada ili općine gdje živi. Za djecu do navršene 14. godine života se dobiva **207 eura**, do navršene 18. godine **276 eura**, a za bračnog partnera **311 eura** (u novim saveznm državama bivše Istočne Njemačke sume su nešto niže), naravno ako članovi kućanstva ne ostvaruju druga primanja. Samci imaju pravo na stan do 50 m², dvije osobe do 60 m², tri osobe do 75 m², a četiri osobe do 90 m². Ako je stanarina previsoka, Agencija za rad će plaćati pola godine sadašnju stanarinu, a potom će zatražiti da primatelj pomoći nađe jeftiniji stan. Obrasce koje ste dobili ili ćete ih do-

biti, iako su komplicirani, treba pazljivo i vjerodostojno ispuniti jer Agencija za rad ima pravo provjeriti jesu li svi navodi točni. Posljedice za krivo navedene podatke su sljedeće: povrat neopravdano dobivenog novca, gubitak prava na daljnja primanja, novčana kazna i kaznena prijava kod suda.

Kako popuniti obrasce?

Prvih 6 stranica su podijeljene rimskim brojevima I.—XI. kako slijedi:

I. Osobni podaci podnositelja zahtjeva (ime, prezime, adresa, broj konta);

II. Osobni odnosi (osobni podaci kao i podaci o bračnom partneru ili partneru s kojim netko živi u zajedničkom kućanstvu, broj osiguranja kod bolesničke blagajne; oni koji žive odvojeno moraju navesti podatke partnera);

III. Podaci ostalih članova koji žive u zajedničkom kućanstvu (podaci članova obitelji koji žive u kućanstvu; pitanja kao i pod brojem II.);

IV. Izdaci za posebne potrebe (supruga u drugom stanju, samohrana majka, izdaci za dodatnu hranu iz medicinskih razloga);

V. Odnosi se na stan (zašto je predviđen **Zusatzblatt 1**);

VI. Prianja podnositelja zahtjeva i ostalih članova kućanstva (navesti primanja koja ostvaruje podnositelj kao i članovi kućanstva);

VII. Imovina podnositelja zahtjeva i članova kućanstva (u što ulaze ne samo novac nego i posjed i sve vrijednosne stvari — uštedovina u banci, auto, vrijednosni papiri, akcije, osiguranja, **Riester-Rente**, zemljište, kuća, vlastiti stan, garaža, vikendica, ostale nekretnine, vrijednosne stvari kao što su skupocijeni nakit, umjetničke slike, vrijedan namještaj, zatim uštedevine koje glase na djecu ako prelaze 750 eura). Ako sve to prelazi vrijednost 4.850 eura (samac) odnosno 9.700 eura (ako živi s partnerom) onda treba ispuniti **Zusatzblatt 3**;

VIII. Podaci osoba izvan kućanstva koji su dužni plaćati uzdržavane

(rastavljeni bračni partner, otac izvanbračnog djeteta, roditelji, djeca);

IX. Ostali očekivani ili podneseni zahtjevi na primanja (od bivšeg poslodavca, nositelja socijalnih primanja, naknada štete);

X. Podaci o ostalim primanjima (**ALG**, pomoć za stanarinu);

XI. Provjera unesenih podataka (još se jednom moraju pomno provjeriti uneseni podaci jer svojim potpisom jamčite da su ti podaci istiniti).

Zusatzblatt 1 ima dvije stranice i odnosi se na visinu stanarine i grijanja u koji treba precizno unijeti podatke iz ugovora za stan i isti poništiti kada se zahtjev predaje.

Zusatzblatt 2 ima također dvije stranice u koje se unose podaci o tekućim primanjima (mirovina, **ALG** ili bilo koja druga primanja; ako netko od članova kućanstva radi onda to mora potvrditi poslodavac, a oni koji obavljaju samostalnu djelatnost moraju navesti vjerojatnu dobit i izdatke poduzeća).

Zusatzblatt 3 se odnosi na sve vrste uštedovina, vrijednosnih pisama, akcije, životna osiguranja, stanodavna štednja, zemljište (veličina i tržišna vrijednost) itd.

Zusatzblatt 4 se odnosi na članove kućanstva koji radi pomanjkanja prostora nisu mogli biti uneseni u odjelcima III., VI. i VII. zahtjeva.

Predpostavlja se da će Agencija za rad inzistirati da se podaci o imovinskom stanju unesu ne samo o onome što dobivate i posjedujete u Njemačkoj nego i u domovini, a to može imati za posljedicu da se zahtjev na primanja **ALG II** odbije.

U svakom slučaju, obrasci se moraju vjerodostojno ispuniti i priložiti svi dokazi (putovnica, ugovor o stanju, troškovi grijanja, obračunske liste, štedne knjižice, životno osiguranje itd). Obrasce se moraju osobno predati kod Agencije za rad (ne slati poštom), a što se prije predaju isti će moći na vrijeme biti obrađeni tako da se već u siječnju može računati s prvom isplatom **ALG II**, naravno, ako se zahtjev pozitivno riješi. **Krajnji rok za predaju obrazaca je 31.10.2004.** ■

Kolači

Došao dječak u slastičarnicu i upita slastičara:

- Kakvih kolača imate?
- Raznih — odgovori slastičar.
- Dobro, dajte mi dva razna.

Šešir

Iduci ulicom jednom čovjeku padne šešir s glave. Dječak koji se igrao u blizini to vidje i uze šešir, potrča za čovjekom, te mu reče:

- Gospodine, je li ovo Vaš šešir?
- Gospodin odgovori:
- Ne, ja sam svoga izgubio.

A je li on?

Redatelj se obraća glavnom glumcu:

- Na određeni znak otvaramo kavez i leopard će Vas napasti na nekoliko sekundi. Potom ćemo ga ukrotiti. Vi morate bježati ne krijući strah od zvijeri. Jeste li razumijeli?
- Ja jesam, a je li leopard?

Pismo

- Jesi li dobio ono moje pismo?
- Ono u kojem tražiš zajam od 1000 kuna?
- Da!
- Ne, nisam.

Ma nije mi dobro

- Kaže provalnik svome kolegi:
- Večeras se ne osjećam baš najbolje...
 - Nema problema kolega. Provalit' ćemo najprije u ljekarnu i bit će sve u redu.

Umijeće

- Hvale se dva mališana:
- Moj tata se može obrijati, a da ne vadi cigaretu iz usta.
 - Nije to ništa. Moj tata može odrezati nokte na nogama, a da ne skida čarape.

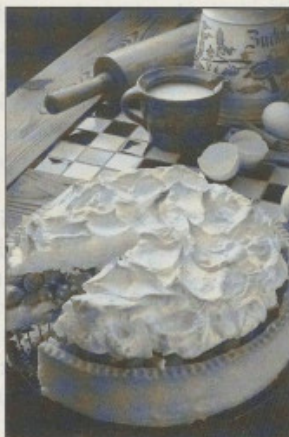
Žmirenje

- Zašto žmiriš dok piješ? — pita Jure Matu.
- Rekao mi je doktor da ne smijem rakiju ni pogledat, — odvratilo Mate.

Shizofrenija

Shizofrenija (mladenačko ludilo) najčešća je duševna bolest. Javlja se u mladoj dobi života. Uzrok bolesti je nepoznat. Drži se da je bolest nasljedna ili da je uzrokuju različiti neugodni duševni utjecaji. Većina smatra da je shizofrenija posljedica bolesti mozga i drugih organa (jetre, žljezda s unutarnjim lučenjem). Drugi smatraju da uzrok te bolesti može biti i psihičke naravi, te da teško prilagođavanje i krivo snalaženje u životu može dovesti do shizofrenije. Glavni znaci bolesti se opažaju u mišljenju, osjećanju i psihomotorici. Mišljenje shizofrenih bolesnika je rastrgano, zbrkano, nerazumljivo, besmisleno i čudnovato. Sami bolesnici osjećaju katkad zbrkanost u svojim mislima, tuže se da su im misli zabrtvljene, da ne mogu misliti što žele, da im netko oduzima

misli ili naturava tuđe. Najupadljivije su promjene osjećajnog života. Bolesnik ne reagira na događaje, koji normalnog čovjeka uzbuđuju, pokazuje kolebljivost u svojim osjećajima, tako da u isto vrijeme jednu osobu voli i mrzi. Smetnje osjećaja mogu očitovati i u obrnutosti osjećajnog života. Kretnje bolesnika postaju uglavnom, bez naravne glatkoće i lakoće. Bolest se može razvijati postupno. Bolesnici se odvajaju od vanjskog svijeta, zatvaraju u sebe, gube zanimanje za okolinu, mijenjaju odnos prema svojim najbližima. Kasnije se javljaju i drugi znaci bolesti: bolesne ideje, halucinacije i sl. Duševne osobine bolesnika često su spojene s tjelesnom građom. Bolest se liječi na psihijatrijskim odjelima bolnica. Više izgleda za liječenje imaju akutni slučajevi. Bolest se može zaustaviti i izliječiti, no česta su pogoršavanja i ponavljanja. ■

Pokrivena pita s groždem

Sastojci za kalup promjera 24 cm: 25 dkg brašna; 15 dkg maslaca; 2 žlice šećera; 1 jaje; 1/2 kg grožđa; 1/4 l vode; 2 žlice šećera 1/2 mlijeka; 2 žutanička; 1 prašak za puding od vanilije; 3 žlice šećera; 3 bjelanjka; 15 dkg šećera u prahu. Od 12 komada svaki ima 345 kalorija. Zamijesite tijesto od prosijanog brašna, maslaca, šećera i jednog jaja. Zamotajte ga u aluminijsku foliju i stavite na dva sata u hladnjak. Operite grožđe,

skinute ga s grozdica, pa prokuhajte 15 minuta sa šećerom i vodom. Neka se hlade u cjedilu. Zagrijte pećnicu na 200 stupnjeva. Razvaljajte tijesto, pokrijte njime dno i stjenku okruglog kalupa. Nabockajte tijesto i pecite 20 minuta na drugoj prečki odozdo. Pomiješajte četiri žlice mlijeka, žutaničke, prašak za puding i šećer. Pristavite preostalo mlijeko, pa kad provre, uspite mješavinu i skuhaite je. Premažite pudingom ispečeno tijesto i po njemu ravnomjerno rasporedite grožđe. Stucite snijeg od bjelanjaka s prosijanim šećerom u prahu, premažite time voće i pecite još 10 minuta na 220 stupnjeva. ■

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

S	V	E	T	I	D	U	J	A	M	□	S	T	K
O	R	K	A	N	□	P	A	R	K	E	T	A	R
L	A	V	L	A	R	I	K	A	□	R	A	P	□
I	T	A	□	T	A	T	□	P	R	E	T	E	K
N	O	T	A	□	Z	N	A	K	O	V	I	T	O
S	L	O	V	E	N	I	J	A	□	A	R	I	Š
K	O	R	□	M	O	K	A	□	□	N	A	R	A
I	M	□	P	I	□	□	□	T	A	R	□	□	□
B	I	S	E	R	□	M	I	N	J	A	□	□	□
I	J	E	□	□	□	□	□	U	D	E	Š	□	□
S	A	D	N	J	A	□	□	□	□	P	□	T	□
K	□	M	I	V	□	□	□	E	S	I	V	□	□
U	P	I	S	I	□	□	□	□	N	E	R	O	□
P	O	S	K	O	K	□	S	P	L	I	T	□	□
□	S	V	A	N	U	T	I	□	A	K	A	N	T
Š	T	I	T	I	T	I	□	O	T	□	R	O	R
E	□	B	I	□	I	L	I	R	I	K	□	K	A
K	O	N	□	E	N	□	L	I	T	A	V	A	C
S	K	A	N	D	A	L	I	Z	I	R	A	T	I

Nagrađen: Tunjić, Albstadt

UNTERMARCHTAL KOD ULMA

Pastoralni skup 2004.

Izazov nove religioznosti — tema je godišnjega pastoralnog skupa hrvatskih svećenika, đakona, pastoralnih suradnika i suradnika iz Zapadne Europe, koji će se ove godine održati od utorka 5. do petka 8. listopada u „Bildungshaus der Barmherzigen Schwestern“ u Untermarchtalu kod Ulma (Margarita-Linder-Str. 8, 89617 Untermarchtal), u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta.

Na seminaru će o temama „Slika Boga u vjerskim sljedbama i novim pokretima“ i „Isus Krist — nositelj žive vode (crkveno promišljanje o New Ageu) govoriti dr. o. Mijo Nikić iz Zagreba; o temama „Terapeutski alternativni pokreti — pastoralno teološki izazov“ i „Izazov joga za kršćanstvo“ mr. fra Josip Blažević iz Za-

greba te dr. fra Šimun Šito Ćorić iz Solothurna u Švicarskoj o temi „Opasnosti devijantne religioznosti u karizmatičkim i sličnim pokretima (psihološki pristup)“. Tijekom skupa priredit će se i duhovno-kulturna večer te studijsko putovanje u Zwiefalten i Rottenburg.

FRANKFURT

Trinaesti Hrvatski folklorni festival i 35. obljetnica hrvatskog folklora u Frankfurtu

Trinaesti po redu Hrvatski folklorni festival održat će se u subotu 2. listopada u Stadthalle u Bergen Enkheimu u Frankfurtu (Marktstrasse 15) u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta i Hrvatske katoličke župe Otac Ante Antić iz Frankfurta. U sklopu festivala Hrvatska katolička župa Otac Ante Antić proslavit će trideset i petu obljetnicu postojanja hrvatskog folklora u Frankfurtu. U programu će nastupiti više folklornih skupina iz hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj, a bit će upriličena i prigodna akademija o hrvatskom folkloru u Frankfurtu uz nastup folklornih skupina iz te hrvatske župe. U zabavnom dijelu nastupit će pjevač iz domovine Jasmin Stavros.

FRANKFURT

Hrvatski katolički kalendar za 2005.

Nedavno je Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta objavio novi Hrvatski katolički kalendar za 2005. godinu. Na kalendaru su istaknuti i termini hodočašća Hrvata katolika u njemačka svetišta.

Daljnje obavijesti i narudžbe na telefon: 0049 69 95 40 80, telefax: 069 95 40 48 24, E-Mail: kroatenseelsorge@t-online.de

KATOLIČKI KALENDAR 2005

KROATISCHER KATHOLISCHER KALENDER - CROATIAN CATHOLIC CALENDAR - LE CALENDRIER CATHOLIQUE CROATE

BRITANISKA & Njemačka	KATOLIČKI sveti uredi u Njemačkoj	FRANKFURT 1.1.2005.	BERG ENKHEIM 1.1.2005.	STADTHALLE 1.1.2005.	MARKTSTRASSE 1.1.2005.	FRANKFURT 1.1.2005.
1.1. Njemačka	1.1. Njemačka	1.1. Njemačka	1.1. Njemačka	1.1. Njemačka	1.1. Njemačka	1.1. Njemačka
2.1. Njemačka	2.1. Njemačka	2.1. Njemačka	2.1. Njemačka	2.1. Njemačka	2.1. Njemačka	2.1. Njemačka
3.1. Njemačka	3.1. Njemačka	3.1. Njemačka	3.1. Njemačka	3.1. Njemačka	3.1. Njemačka	3.1. Njemačka
4.1. Njemačka	4.1. Njemačka	4.1. Njemačka	4.1. Njemačka	4.1. Njemačka	4.1. Njemačka	4.1. Njemačka
5.1. Njemačka	5.1. Njemačka	5.1. Njemačka	5.1. Njemačka	5.1. Njemačka	5.1. Njemačka	5.1. Njemačka
6.1. Njemačka	6.1. Njemačka	6.1. Njemačka	6.1. Njemačka	6.1. Njemačka	6.1. Njemačka	6.1. Njemačka
7.1. Njemačka	7.1. Njemačka	7.1. Njemačka	7.1. Njemačka	7.1. Njemačka	7.1. Njemačka	7.1. Njemačka
8.1. Njemačka	8.1. Njemačka	8.1. Njemačka	8.1. Njemačka	8.1. Njemačka	8.1. Njemačka	8.1. Njemačka
9.1. Njemačka	9.1. Njemačka	9.1. Njemačka	9.1. Njemačka	9.1. Njemačka	9.1. Njemačka	9.1. Njemačka
10.1. Njemačka	10.1. Njemačka	10.1. Njemačka	10.1. Njemačka	10.1. Njemačka	10.1. Njemačka	10.1. Njemačka
11.1. Njemačka	11.1. Njemačka	11.1. Njemačka	11.1. Njemačka	11.1. Njemačka	11.1. Njemačka	11.1. Njemačka
12.1. Njemačka	12.1. Njemačka	12.1. Njemačka	12.1. Njemačka	12.1. Njemačka	12.1. Njemačka	12.1. Njemačka
13.1. Njemačka	13.1. Njemačka	13.1. Njemačka	13.1. Njemačka	13.1. Njemačka	13.1. Njemačka	13.1. Njemačka
14.1. Njemačka	14.1. Njemačka	14.1. Njemačka	14.1. Njemačka	14.1. Njemačka	14.1. Njemačka	14.1. Njemačka
15.1. Njemačka	15.1. Njemačka	15.1. Njemačka	15.1. Njemačka	15.1. Njemačka	15.1. Njemačka	15.1. Njemačka
16.1. Njemačka	16.1. Njemačka	16.1. Njemačka	16.1. Njemačka	16.1. Njemačka	16.1. Njemačka	16.1. Njemačka
17.1. Njemačka	17.1. Njemačka	17.1. Njemačka	17.1. Njemačka	17.1. Njemačka	17.1. Njemačka	17.1. Njemačka
18.1. Njemačka	18.1. Njemačka	18.1. Njemačka	18.1. Njemačka	18.1. Njemačka	18.1. Njemačka	18.1. Njemačka
19.1. Njemačka	19.1. Njemačka	19.1. Njemačka	19.1. Njemačka	19.1. Njemačka	19.1. Njemačka	19.1. Njemačka
20.1. Njemačka	20.1. Njemačka	20.1. Njemačka	20.1. Njemačka	20.1. Njemačka	20.1. Njemačka	20.1. Njemačka
21.1. Njemačka	21.1. Njemačka	21.1. Njemačka	21.1. Njemačka	21.1. Njemačka	21.1. Njemačka	21.1. Njemačka
22.1. Njemačka	22.1. Njemačka	22.1. Njemačka	22.1. Njemačka	22.1. Njemačka	22.1. Njemačka	22.1. Njemačka
23.1. Njemačka	23.1. Njemačka	23.1. Njemačka	23.1. Njemačka	23.1. Njemačka	23.1. Njemačka	23.1. Njemačka
24.1. Njemačka	24.1. Njemačka	24.1. Njemačka	24.1. Njemačka	24.1. Njemačka	24.1. Njemačka	24.1. Njemačka
25.1. Njemačka	25.1. Njemačka	25.1. Njemačka	25.1. Njemačka	25.1. Njemačka	25.1. Njemačka	25.1. Njemačka
26.1. Njemačka	26.1. Njemačka	26.1. Njemačka	26.1. Njemačka	26.1. Njemačka	26.1. Njemačka	26.1. Njemačka
27.1. Njemačka	27.1. Njemačka	27.1. Njemačka	27.1. Njemačka	27.1. Njemačka	27.1. Njemačka	27.1. Njemačka
28.1. Njemačka	28.1. Njemačka	28.1. Njemačka	28.1. Njemačka	28.1. Njemačka	28.1. Njemačka	28.1. Njemačka
29.1. Njemačka	29.1. Njemačka	29.1. Njemačka	29.1. Njemačka	29.1. Njemačka	29.1. Njemačka	29.1. Njemačka
30.1. Njemačka	30.1. Njemačka	30.1. Njemačka	30.1. Njemačka	30.1. Njemačka	30.1. Njemačka	30.1. Njemačka
31.1. Njemačka	31.1. Njemačka	31.1. Njemačka	31.1. Njemačka	31.1. Njemačka	31.1. Njemačka	31.1. Njemačka

...I DODOSMO MU SE POKLONITI... (Mt 2,2)

DUŠO DUŠE HRVATSKE,
Isusova Mati,
Sunce naših stradanja,
ne prestani sjati!

Jerome Kierkegaard

Zlato za Hrvatsku! • Gold für Kroatien!

